

ဟူရိုက်တီၤခါၣ်သးကို “ဘီၣ်သိၣ်တဖၣ်အဟံၣ်”

၁၀၄၅ ၁၈ကျဲ, မုၢ်န့ၢ်ကလံၤထံး
ဟူရိုက်, ကလံၤထံးဖဲၣ်ခိထံၣ်, ၅၇၃၅၀
လီၤတဲစိ (၆၀၅) ၃၅၃-၆၉၀၀
စဲးကွဲးဖိဆုၤလံာ် (၆၀၅) ၃၅၃-၆၉၁၃
၂၀၁၈-၂၀၁၉

ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

သရၣ်. ထဲရံၣ် နဲဘၢၣ်စ့ၣ်	(၃၅၃-၆၉၉၀)	ပုၤသးကျဲၤပၤဆုၤတၢ်မူဒါခိၣ်
သရၣ်မုၢ်. လီၤရံၣ် ဝုလဲၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	တီၤခါၣ်သးကိုခိၣ်
သရၣ်မုၢ်. ခဲရံၣ် ဟ့းခါၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	ကိုခိၣ်ခံ
သရၣ်မုၢ်. လီၤရံၣ် ဝဲၤလဲၤဒါၣ်	(၃၅၃-၆၉၉၇)	တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤခိၣ်
သရၣ်မုၢ်. လုၤဒဲး ဖဲးဖဲး	(၃၅၃-၆၉၉၂)	လံာ်ညိၣ်သိၣ်ခိၣ်အပုၤနဲၣ်တၢ်
သရၣ်မုၢ်. ရီၤနဲၣ် မ့ၣ်ခိၣ်စတဲး	(၃၅၃-၈၆၆၀)	အံၤအဲးစံးအလဲၤအပုၤနဲၣ်တၢ်
သရၣ်. ထဲရံၣ် ရီၤထၢၣ်	(၃၅၃-၆၉၇၀)	တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လီၤ
သရၣ်. ရဲးကံၣ်စိ စီဘဲလဲ	(၃၅၃-၆၉၈၉)	တၢ်သ့ၣ်ဖဲးသးညီၤလီၤမူဒါခိၣ်
သရၣ်မုၢ်. ခဲသံၣ် ဘီၣ်စံးကြိ	(၃၅၃-၆၉၈၉)	တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လီၤအပုၤနဲၣ်တၢ်
သရၣ်. ရီၤကျၢၣ် အါလၢးစံး	(၃၅၃-၇၃၆၃)	ဝံစိာ်တီၤဆုၤအပုၤနဲၣ်တၢ်
သရၣ်မုၢ်. ခဲရၢၣ် ထီၤဖဲခဲၣ်စံး	(၃၅၃-၆၉၀၀)	စဲးဖိကဟၣ်ပိညါအပုၤနဲၣ်တၢ်
		ကိုတၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအပုၤနဲၣ်တၢ်

ဆီၣ်ထွဲပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ

သရၣ်မုၢ်. ဟံးသၢၣ် စဲၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၅)	ကိုအပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်
သရၣ်မုၢ်. ရဲၣ်ခိၣ် ဖဲးဖဲးခိၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၅)	ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်အနဲၣ်ရွဲၣ်
သရၣ်မုၢ်. ရီၤလုး လးစၢၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	ကိုအကသံၣ်သရၣ်မုၢ်
သရၣ်မုၢ်. အုၣ် ဖဲးစံးကံၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	တီၤခါၣ်သးကိုအနဲၣ်ရွဲၣ်
သရၣ်မုၢ်. ရဲၣ်ခိၣ် ဖဲးဖဲးကံၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	တီၤခါၣ်သးကိုအနဲၣ်ရွဲၣ်
သရၣ်. အမဲးဒဲး နီၣ်ကို	(၃၅၃-၆၉၀၀)	ပုၤနဲၣ်လိတၢ်သိၣ်လိ
သရၣ်. စဲးခိၣ်ရံၣ်ရဲးဒါၣ်	(၃၅၃-၆၉၀၀)	စဲးဖိကဟၣ်ပုၤမၤစၢၤတၢ်

တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ကွီၤအဝဲအံၤဘၣ်ထွဲဒီး...

မံၤ _____

အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ _____

ဝုၢ် _____

လီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ် _____

မိၢ်ပၤပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် _____

ပတူလိာ်မုာ်နုာ်ဆူဟူရိာ်တီၤခါးသးကွီအံၤန့ၣ်လီၤ “ဘိာ်သိာ်အဟံာ်တဖၣ်”

ဂ့ၤဒိာ်မးလီၤ-နမၤလိာ်ဘၣ်တၢ်ဖဲ တီၤခါးသးကွီအံၤန့ၣ်လီၤ.အဲၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီအဆၢကတီၢ်တခါ လၢအမၤပနီၣ်
ဝဲ တၢ်ဖဲတၢ်မၤအသိ လၢအကစးထီၣ်အသးလၢနတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးနနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဒိာ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပအိၣ်ဒီးတၢ်
သ့ၣ်ပိာ်သးဝးဒိာ်မးလၢ ပကမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးနုာ် အယိာ်န့ၣ်လီၤ.ပလံာ်ညီၣ်သိာ်ဒိာ်အကျိၤအကျဲ ကမ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အတၢ်တၢ်
ဒီးနုာ် လၢနကတူၤထီၣ်ဆူ တၢ်အပတီၢ်လၢအထီ လၢအသိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နကအိၣ်အါထီၣ်ဒီး ကွီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢန
ဟံာ်ဖိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးအဲၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဲၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ နကစးထီၣ်ဆိကမိာ်ဘၣ်သး တၢ်ဖဲတၢ်မၤဆူ
ညါလၢနတၢ်အိၣ်မူအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်,တၢ်အိၣ်မူအတၢ်ယုထၢသ့ၣ်တဖၣ်,ဒီးနသကိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနုာ်လၢ နက
ဂ့ၢ်ကျဲးစးဆူဆူ ဒီးတၢ်ပိာ်ဝဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤလၢအမၤစၢၤနုာ်သ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

မိာ်ပာ်ကိးဂၤဒီးသ့ၣ်ညါဝဲ “တ” သၢဖျၢၣ်လၢအရူဒိာ် လၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဖးလံာ်.တၢ်ကွဲးလံာ်.ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအံၤ “တ” အိၣ်အါထီၣ်ကဒီးတဖျၢၣ်-ပုၤထီၣ်လံာ်ဖျၢၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်သ့ၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ- ဒီးအဲၣ်အံၤမ့ၢ်ဂံၢ်ခိာ်ထံး လၢတၢ်
မၤလိာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.တုၤမ့ၢ်န့ၣ်ညါလၢ နကဘၣ်မၤလိာ်တၢ်ဒီးလဲၣ်,သးကျဲၤပၤဆုာ်နတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးလဲၣ်,ကဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိာ်
လဲၣ်,ဒီးကဘၣ်ရူမူရူသကိးဒီးလဲၣ်လံာ်န့ၣ် နကမ့ၢ်ပုၤလၢအမၤနုာ်တၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပတၢ်ပညီၣ်အကျိၤတခါ မ့ၢ်ဝဲဒီးသိးပကထံာ်ဘၣ်လၢ ပုၤကွီဖိဒီးမိာ်ပာ်ပုၤကွီထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကတူၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဟူရိာ်
တီၤခါးသးကွီအံၤ လီၤကံာ်ဒၣ်ဒီးအဟံာ်အသိးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ် တၢ်ဝဲအံၤကသ့အဂီၢ်,ပယုကညးနုာ်လၢ
နကမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤ ဒီးဟဲဟးအိၣ်သကိးပုၤ ခဲအံၤခဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.ဝံသးစူၤမၤလီၤတၢ်လၢ နကဖးဟူရိာ်တီၤခါးသးကွီ အလံာ်
စိာ်စုအဲၣ်အံၤ,ဒီးကွီကဒါက့ၤအိၤ ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်တက့ၢ်.ပနာ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးပိးလီၤအဲၣ်အံၤ ကဆုာ်ပုၤဆူ ကွီအနံာ်လၢအအိၣ်
ဒီး တၢ်မၤန့ၣ်မၤနုာ် န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်လၢ,တီၤခါးသးကွီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဆိတလဲတခါ န့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်မၤ
ယုလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤပုၤတဝါတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိာ်ဝဲဒိာ်မး န့ၣ်လီၤ.ဟူရိာ်တီၤခါးသးကွီ ဆၢမ့ၢ်လၢလၢနကဟဲထီၣ်ကွီဘၣ်ဆၢ
ဘၣ်ကတီၢ်,မၤဝဲမူဒါလၢအလီၤဘၣ်နုာ်သ့ၣ်တဖၣ်,အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံာ်သ့ၣ်ဟံာ်သးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ,ဒီးယုးယိာ်ပးကဲပုၤဂၤ,ဒီးလိာ်ဖျါ
ထီၣ်လုာ်သကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၢ် ဒီဖျါအိၣ်မူမၤထွဲ တၢ်သိာ်တၢ်သိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤနသးလၢ နံာ်လၢအလုာ်ဒိာ်ပုၤဒိာ်ဝဲအံၤအဂီၢ်တက့ၢ်.ပဆၢမ့ၢ်လၢလၢနကထံာ်န့ၣ် မ့ၢ်နံၤ,နံၤ,ဒီးလၢသ့ၣ်
တဖၣ်လၢအဂ့ၢ် လၢအအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢနမဲာ်ညါ ဒီးသိးနကမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံာ်သ့ၣ်ဟံာ်သးလၢအဂ့ၢ် ဒီးဒီးန့ၣ်
ဘၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်လဲၤဒီဖျါလၢအဂ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢ် ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤအခါ လၢတၢ်လဲလိာ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
လီၤရဲၣ်ဝဲလဲဝဲ,ကွီခိာ်
ခဲရဲၣ်ဟးခါ,ကွီခိာ်ခဲ

တၢ်ဆၢဂ့ၢ်ဆၢဝါလၢ တၢ်ပၤတၢ်ဆုာ်/တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကရၢ

ပအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပိာ်သးဝးဒိာ်မးလၢ ပကထံာ်ဘၣ်သ့တဂၤဘၣ်တဂၤ န့ၣ်လီၤ.ပတၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်ပညီၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပကမၤစၢၤ
ဒီး ဟံးထီၣ်ဖိာ်ထီၣ်စၢၤ ပုၤကွီဖိအနီၣ်တဂၤတၢ်လိာ်ဘၣ်, အတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်, အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,ဒီးအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ သ့ၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပထံာ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဆိတလဲအသး ဒီးတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအမၤအသးလၢကွီအချၢသ့ၣ်တဖၣ်
ဒူးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်လၢပနာ်ပာ်အိၤကီ သ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲ လၢအဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအိၤလၢ တီၤသရဲၣ်တဖၣ်တသ့ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲအါ
မံၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,အဲၣ်အံၤ မ့ၢ်ပတၢ်ပညီၣ်လၢ ပကမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤကွီဖိ,မိာ်ပာ်,ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢပကမၤ
စၢၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢကွီသးပုၤနီၣ်ဝဲတသ့ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.မံၤန့ၣ်ဒီးဘူၣ်တီၢ်လၢအဂ့ၢ် ဖဲဟူရိာ်တီၤခါးသးကွီအံၤ တ
က့ၢ်.

ဟံးသၢာ် ဝဲာ်, ကွီအပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်

ဟူရိုင်တီခေါ်သးကိုပုကွံဖိအလံာ်စိာ်စု

ကီာ်ရုာ်လီာ်ကဝီကွံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါထီၣ်ရီၤတဖၣ်

ပုၤမၤလိာ်ဖိဖဲ ဟူရိုင်တီခေါ်သးကိုတဖၣ် အိၣ်ဒီးခံၣ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအုၣ်ကီၤအသး လၢအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်,ပုၤမၤလိာ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢအ ကဘၣ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုး လၢပုၤခဲလၢာ်အဂီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.ကိုအတၢ်ပညိၣ်အဒိၣ်ကတၢ် မ့ၢ်ဝဲ ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲ တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါလၢ တၢ်သ့ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဝဲအံၤ, ဒီးတၢ်မၤဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် ပုၤကွံဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ကွီၢ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢကွီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤတဝၢ်တခါ ဒီးကိုအတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤတဝၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၤလၢသးခုဘၣ်လၢ ပုၤကွံဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကွီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်,ပုၤမၤလိာ် တၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိာ်စ့ၢ်ကီၢ် အတၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွံတလီၤတၢ်

ဟူရိုင် ကီာ်ရုာ်လီာ်ကဝီကွံ တကွံတလီၤ အတၢ်ဘျုးသဲးစး နီတမံၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး သးအနံၣ်အလၢ, စၢၤသ့ၣ်, တၢ်လၢပုၤန့ၣ် အီၤ သ့ၣ်တဖၣ်, ကလုာ်န့ၣ်, အထူအထံး, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်, တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ, မုၢ်ခွါ, တၢ်ထီၣ်ပုၤလီၤဖး, မ့တမ့ၢ်က့ၣ်, ဒီး ပတဟးဆဲး ကီာ်စၢ်ဖိၣ် အတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါ, သဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးတဖၣ်ဘၣ်. (အ ဒိ-တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်ခွဲး Title IX, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်တၢ် Title I, တၢ်ကူၣ်စၢၤတၢ်ဘျုးပုၤလၢအစဲကသံၣ်မုၢ်ဒါတၢ်မၤRehabilitations Act, ပုၤအမဲရကၤဖိလၢ အမ့ၢ်ပုၤက့ၣ်ပုၤကွံၣ် တၢ်မၤAmericans with Disabilities act [ADA] အကူၣ် ၅၀၄ Section 504). တၢ်သံကွံၢ် သံဒီးမ့ၢ်အိၣ် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်ယု Title VI မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်ခိၣ်တီၣ်ခွဲး Title IX န့ၣ်ဆဲးကျိးဘၣ် သရၣ်မုၢ်.ခဲရံၣ် ဟဲးခါၣ် လၢ အမ့ၢ် ဖိးမံမုၢ်ဒါခိၣ် ဖဲဟူရိုင်တီထီၣ်,ဟူရိုင်ကလံၤထံးဒဲးခိထီၣ်၅၇၂၅၀ (၆၀၅-၃၅၃-၈၆၆၀) မ့တမ့ၢ် ယုာ်အဲးကူၣ်သ့ဆဲးလၢ ဝဲၤကျါ, ဝဲၤဒးလၢ ထံလီၢ်ကီာ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်, ပုၤပုၤတၢ်ဖိ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကူၢ်ဖဲ, 400 Maryland Ave. SW, Washington, DC 20202-1100 တက့ၢ် လိာ်စိနီၢ်ဂံၢ် (၈၀၀)-၄၂၁-၃၄၈၁, ဖဲးကွဲးဒိဆုၢ်လံာ်(၂၀၂-၂၄၅-၆၈၄၀, TDD (၈၇၇)၅၂၁-၂၁၇၂,လီၤပရၢနီၢ်ဂံၢ် OCR@ed.gov

ပုၤက့ၣ်ပုၤကွံၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကွံဖိလၢ အမ့ၢ်ပုၤက့ၣ်ပုၤကွံၣ် လၢအမၤလိာ်ဖိ ဟူရိုင်ကီာ်ရုာ်လီာ်ကဝီကွံသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ အကန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤ လၢအကလီသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါ လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်က သ့ၣ်ညါ အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လၢပန့ၣ်အီၤသ့ ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်, ဝံသးစုၤဆဲးကျိးဘၣ် သရၣ်မုၢ်လီၤရံၣ် ဝဲၤလဲၤဒါၣ်, လၢအမ့ၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤဆီ အပုၤန့ၣ်တၢ်ဖဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ တက့ၢ်.

အကူၣ် ၅၀၄,ပုၤအမဲရကၤက့ၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ

လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တဲဖျါထီၣ်အီၤလၢ အဖျါဖဲ ၅၀၄အပူၤလၢပုၤက့ၣ်ပုၤကွံၣ်အဂီၢ် လၢလၢပုၤပုၤအဂီၢ်,ဝံ သးစုၤကိးဆဲးကျိးဘၣ် သရၣ်မုၢ်.လီၤရံၣ်ဝဲၤလဲၤဒါ,လၢအမ့ၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၤဆီအပုၤန့ၣ်တၢ်ဖဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ မ့တမ့ၢ် သရၣ်မုၢ်.ဟံး သၢၣ်စဲၣ်,လၢအမ့ၢ်ဟူရိုင်တီခေါ်သးကိုအပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဖဲ ၃၅၃-၆၉၀၀ မ့တမ့ၢ် heather.sieh@k12.sd.us.တက့ၢ်.

လၢပသိၣ်တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျါတၢ်တီၢ်ကျါ

ဟူရိုင်ကီာ်ရုာ် ၂-၂ အိၣ်ဒီးလံာ်တြိၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်မၤပုၤ ဒီးမၤသီထီၣ်က့ၢ် တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျါ တၢ်တီၢ်ကျါ ဘၣ်ထွဲ ဒီး လၢပသိၣ် လၢအဘၣ်တၢ်သ့အီၤ နီကွီၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လီ သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကွီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤတဝၢ်ဂုၤ တဝၢ်ဂုၤ လၢအမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးထံၣ် တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျါ တၢ်တီၢ်ကျါအဝဲအံၤ လဲၤကွံၢ်အီၤဖဲ တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျါအဝဲဒါဒး, မ့တမ့ၢ်ဖဲ တၢ် သ့ၣ်ထီၣ် ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အပုၤန့ၣ်တၢ် အဝဲဒါဒး လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲ တၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီအလီၢ်(အဂီၢ်ရံၣ်န့ၣ်)၁၅၀ ၅ကျဲမုၢ်န့ၣ် က လံၤထံး, မုၢ်ဟးထီၣ်တုၤမုၢ်ယံၢ်နံၤ ဂီၤစး၀၀-ဟါ၄း၀၀ နံၢ်ရံၣ်သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး အကွဲးဒိတခီ နဘၣ်ဟ့ၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ

မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ပုၤလၢအမၤလိတၢ်လၢ အသးသမူဒီစီၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူ ဒိဖျါ တၢ်သိၣ်လိလၢ အတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပူၤတၢ်ဖျါး ဒီးတၢ်အံးက့ၤက့ၤက့ၤ ခိၣ်ဃၢၤတၢ်အိၣ်ဝးတရံး တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်ထံၣ်စိ

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အဂ့ၤကတၢၢ်လၢ ဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်-ကဲထီၣ် တၢ်အဒိဂ့ၤတၢ်ဘၣ်လၢ ပုၤဂၤကကွၢ်လိအီၤ.

ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဂၢ်သးကျၢၤ

- (၁) ပကကဲထီၣ် တၢ်အဒိအတၢ်, သိၣ်လိ, ဒီးဆူလၢဟူ တၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ် အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး လၢပတီၢ်ထီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ပကမၤလဲၤထီၣ် ဒိၣ်ထီၣ် ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်အတၢ်ဖံးလိမၤဒီး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ပကဒုးဟံးယုၣ်ဟံးဂီၢ် ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် လၢပကိၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ, တၢ်ဆုၤတၢ်တုၤ, ဒီးအတၢ်ပၢၤတၢ်ဆုၤတၢ်တဖၣ် အပူၤထီၣ်ဘိ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပနၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ..

- ၁) ပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲး မၤလိန့ၣ်တၢ်သ့, ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်သ့, မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့ ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) တၢ်မုၢ်လၢလၢအထီၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ် ပုၤမၤန့ၣ်တၢ်ဖိလၢအဒိၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ပကိၣ် ကတၢ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သး လၢကတၢၢ်တၢ်ဒီး ပုၤမၤလိတၢ်ဖိ တဂၤဘၣ်တဂၤ ဒိသိးအကမၤဒိၣ်ထီၣ် အဝဲသ့ၣ် အကံၢ်အစီန့ၣ်လီၤ.
- ၄) ပတၢ်ထူးတၢ်တီၤ အဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကမျၢၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) ပုၤတဂၤဒီးတဂၤ အိၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ် အလုၢ်အပူၤ ဒီးအသူးအသ့ၣ် အလၢအကပီၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၆) တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ် စးထီၣ်အသးလၢဟံၣ် ဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤ လိအီၤလၢ ပုၤမၤလိတၢ်ဖိ, ဟံၣ်ဖိယိဖိ, ကိၣ်, ဒီးပုၤတဝၢ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၇) ပကိၣ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲၤ အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ပုၤတဝၢ အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၈) တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ပကိၣ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ကွၢ်စိ န့ၣ်လီၤ.
- ၉) ပကိၣ် အတၢ်တိၣ်ပၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၀) တၢ်ဆိတလဲ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အရူဒိၣ်သပုၤကတၢၢ်လၢ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ၁၁) တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ် တၢ်ဘျါခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ဝံၤဒီးထံဖိကီၢ်ဖိ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးတၢ်ပၢ်ဖိၣ်မၤ သကိးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ် လၢပုၤတဝၢတၢ်သဘျၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၂) ကိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ် မၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤတဝၢ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၁၃) တၢ်ရူလိၣ် ဘၣ်ထွဲလိၣ်သး တဂၤဒီးတဂၤ လၢတၢ်တီၢ်လိၤအပူၤ ဒီးတၢ်ပၢ်လုၢ်ပၢ်ပူၤ ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိ ဒီးကလုၢ်န့ၣ်ကသ့အဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိ မၤယုၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၁၄) ပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲး ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် ကိၣ်ကမၤစၢၤဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၁၅) ကိၣ်အတၢ်ပူၤတၢ်ဖျါး မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်သပုၤကတၢၢ် လၢပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂီၢ်, ဒီးအဝဲအံၤ မ့ၢ်မူဒါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢ ကိၣ်ဒီးပုၤတဝၢတဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိုက်ကီရုန်လီၤကဝီၤကို အတၢ်ပညိၣ် ဇီးတၢ်မၤလၢကွၢ်စိ သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အသုအသၣ်လၢ အဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤကွၢ်ဖိ ဖျါထီၣ်ကွၢ် ဝံၤအလီၢ်ခံ တဖၣ်

ဒ်တၢ်အစၢ လၢပတဲဖျါထီၣ်အီၤ လၢအအိၣ်ဖျါလၢ ပတၢ်တိၣ်ကျဲၤအပူၤ အသိးန့ၣ်, ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ် ပၢၢ် ဇီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တဖၣ်လၢ....

- ၁) တၢ်ဆိကမိၣ် အနီၣ်ဝံၣ်ခံ လၢအဘၣ်ယးဒီး လံာ်ကိၤလၢကျိၣ်, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုး, လံာ်စဲအ့ၣ်, ဇီးလံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၂) တၢ်သ့ဝဲစးဖိကဟၣ် အကလုာ်ကလုာ် လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲ ကူၣ်ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ အပတီၢ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အလၢအပဲၤ, ဇွဲလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ကွီးလိထံသး, နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤ, ဇီးတၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘီ သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၃) တၢ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ် လၢအဟံၤယုာ်ဒီး... တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်, တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်, တၢ်ကွဲးရဲၣ်ကွဲးတၢ်, တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်အ ခိပညီ, ဇီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ်, တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ် လၢအဘၣ်လိာ်ဖိဒု သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ကွၢ်ထံဆိက မိၣ်အမ့ၢ်အတီ လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး အပူၤတဖၣ်, ဇီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အစၢလၢ အဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီ လၢတၢ်ကိတၢ်ခဲအပူၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၄) တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ် လၢအဟံၤယုာ်ဒီး... တၢ်ဖး, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဒိကနၢ်, တၢ်စံးကတီၤ လၢအတုၤလီၤတီၤလီၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဇီးတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ဘါ အကလုာ်ကလုာ် ခံခါလိာ်, တၢ်ဖး ဇီးတၢ်တဲဖျါထီၣ် စးဖိကဟၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအခိပညီသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် ဇီးတၢ်မၤအါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးလၢ အတဟံၤယုာ်ဒီး တၢ်ကတီၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဇီးတၢ်သ့ၣ်ညါဟံၤပနီၢ်လၢ, တၢ်လၢ တၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤကညီအတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သး အကွၢ်အဂီၤတခါ န့ၣ်လီၤ.

- ၅) တၢ်ကွီးလိထံသး လၢကမ့ၢ် အမဲရကၤ ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ် လၢအဟံၤယုာ်ဒီး... တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ထံကီၢ်ပဒိၣ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢပုၤတတၢ်အပူၤ, ကီၢ်စဲၣ် ဇီးထံကီၢ်အပတီၢ်အပူၤ အိၣ်ဒ်လဲၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ပုၤတတၢ်အတက့ၢ် လၢအလဲၢ် ဇီးဟီၣ်ခိၣ် လုလၢ်ထူသနူ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ လီၤဆိလိာ်အသး လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ပၤဆုၤမၤဝဲ, တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ် အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ န့ၣ်ဆၢခိၣ်ယၢၤ, ဇီးတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်သနူ အတၢ်န့ၣ်ဘျုးလၢ အပဲၤဒီးတၢ်သ ဘျုး လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၆) ဒုးအိၣ်ထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လၢအပဲၤဒီး တၢ်မၤလၢအဟံၤယုာ်ဒီး... တၢ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲတၢ်နဲၣ်ကျဲ, ကွီးလိမၤထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်, ဇီးတၢ်ဒုး နဲၣ်ဖျါထီၣ် သးလၢအဲၣ်ဒီး စးထီၣ်မၤတၢ် လၢအနီၢ်ကစၢ်, တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မၤအ ပူၤဒ်အလီၢ်အိၣ်အသိး (အဒိ..ကဂ့ၢ်ဖိ, ခိန့ၢ်, ပုၤမၤညီက့ၤတၢ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အတဒိးသန့ၤထီၣ်အသး လၢပုၤနီတဂၤ), ဇီးတၢ်ဒုး နဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၢ် ကအိၣ်လၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၇) တၢ်အံၤက့ၤကွၢ်က့ၤနီၢ်ခိ, တၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်, တၢ်ဟံၤသ့ၣ်ဟံၤသးလၢအဂ့ၢ် လၢအဟံၤယုာ်ဒီး.. တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့ၢ် တၢ်လၢအရဲဒိၣ် ဇီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး လၢနီၢ်ကစၢ်ဒီးပုၤဂၤအဂီၢ်, တၢ်ယုမၤန့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢ အလီၢ်အိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤသ့ၣ်မံသးမုာ်သး, တၢ်အိၣ်ကသ့ၣ်အိၣ်ကသီ လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်, ဇီးတၢ်ကွၢ်နီၣ်မၤနီၢ် တၢ်ဟံၤ ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အလုာ်အပူၤ လၢတၢ်ဟံၤဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ပြၢလိာ်သး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤခံခါလိာ် အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၈) ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤတတၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, ဇီးတၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအလုာ်အပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

နိုတဂါအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်

ဟ့ၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ် ကတဲၣ်ကတီၤ ငးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ နိုတဂါအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ထွဲဒီးအပူၤကွၢ်ဖိတဖၣ် နိ အမ့ၢ် လံာ်န့ၣ်ဒိ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ နိလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- ၁) မံၤ
- ၂) အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲၤ ဒီးလိတဲစိနီၢ်ဂံၢ်
- ၃) အိၣ်ဖျဲၣ်မ့ၢ်နံၤ
- ၄) မ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီ လၢတၢ်ထၢပုၤမံၤ
- ၅) ကွၢ်ဖိမိၢ်ပၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်
- ၆) ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် လၢကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ
- ၇) အယၢ, အထီ, အသးနံၣ်, ကရၢဖိလၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲၤလဲၣ်တတီၤအပူၤ
- ၈) ဒီးန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ
- ၉) နိုတဂါ ဒီးကဂူၢ်အတၢ်ဂီၤ လၢကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ
- ၁၀) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအငးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတဖၣ်

မိၢ်ပၢ်, ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢအကတြီယၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢတၢ်တဲဖျါထီၣ်အီၤတဖၣ်
မိၢ်ပၢ်, ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၈ နံၣ် ဆူအဖိခိၣ်တဖၣ် ဂ့ၢ်လိာ်ဝဲလၢ အကတြီယၢ် တၢ်တဲဖျါထီၣ် လံာ် န့ၣ်ဒိ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် သ့ၣ်ခိဖျိ ကွဲးလီၤလံာ်ဆူ ပုၤကွၢ်ဖိအကွၢ်ခိၣ်အအိၣ် ဒီးငးသ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်ယး တၢ်တကြားတဲဖျါထီၣ် လံာ်န့ၣ်ဒိအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢထးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ပုၤကွၢ်ဖိအဂီၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ နိအံၤတ ကလုာ် တၢ်မၤအီၤတဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် သ့ၣ်ဒၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤမၤလိတၢ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ တၢ်ဘျၢသနူ

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ တၢ်ဘျၢသနူသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဝဲအံၤ အသူအသၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဘျၢသနူအဝဲအံၤ ကြားဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထံ ဆိကမိၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျၢသနူအဝဲအံၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ လံာ်တြိာ်အပူၤ လၢတီၤခၢၣ်သးကွၢ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤဆီ လၢတၢ်သးအိၣ်သိၣ်လိအီၤ သ့ၣ်တဖၣ်

(PHIAK/KFA)(MPAA အမဲရကၤတၢ်ဂီၤမူကရၢ တၢ်ဂီၤမူဒီးဘၣ်ဒံၣ်အိၣ်လီၤလုာ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤမူ)

ဒ်ကီၢ်စၢဖျိၣ် အတၢ်ကွဲးဒိခွဲးယၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲအသိး, ဟ့ၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ် ၂-၂၅၀ ကိး အိၣ်တၢ်လံာ်ဒီးအတၢ်ဂီၤမူ တၢ်သိၣ်တၢ် ဘျၢ, လၢအတြီဝဲ တၢ်မၤလိတီၤဒေးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကငးန့ၣ်ဝဲ ဟံၣ်ယိတၢ်ဂီၤမူတဖၣ် လၢအတအိၣ်ဒီး တီၤဒေးအတၢ်န့ၣ်ကျဲ အတၢ်ပ ညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤမူ, ဘၣ်ဒံၣ်အိၣ် လီၤလုာ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤမူ ဒီးတၢ်ကလုာ် အတၢ်ပိးအတၢ်လီ အဂုာ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်တၢ်သူအီၤလၢ တၢ်မၤလိအတီၤပူၤ ဒ်ကွၢ်အတၢ်ဘျၢသနူအိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ သနူအဝဲအံၤ ဖဲကွၢ်ခိၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤ ဖဲ ၃၅၃-၆၉၉၂ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲးဟူဖျါသနူ ၁

ကွဲးဟူဖျါသနူ ၁ မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တခါလၢ တၢ်ငးန့ၣ်ပုၤကွၢ်ဖိ တနံၤဘၣ်တနံၤ န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်သရဲၣ်တဖၣ် သူဒီး တဲသကိးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအကဲထီၣ်အသး လၢကွဲးဟူဖျါသနူ ၁ အပူၤတဖၣ် နိအဘၣ်ထွဲဒီး အတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ အကျိၤအ ကျဲ အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်ပျၢ်တဖၣ် S-T-R-I-P-E-S

(ပှၤက့ၢ်ဖိ ဇီးက့ၢ်သရၣ်တဖၣ် ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်မၤအါထီၣ် တၢ်ဟံၣ်ကဖၤလၢသး လၢတၢ်ဂၤဒီးတၢ်ဂၤ ဒီးလၢနီၣ်ကစၢ်အပူၤ)
(Students and Teachers Responsible for Increased Pride in Each Other and Self)

တၢ်တၢ်ပျၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤဟ့ၣ်က့ၢ်တၢ်/ တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤ ကိးနံၤဒဲး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်စိ..ဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးက့ၢ် တၢ်တၢ်ပျၢ်တဖၣ် ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤလၢ အကမၤစၢၤပှၤက့ၢ်ဖိ အတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ တၢ် မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် ခီဖျိ ပှၤက့ၢ်ပှၤက့ၢ်ညီ အတၢ်ရဲၣ်လိာ်မုၢ်လိာ် လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဇီးတၢ်လီၤဖဲ ပှၤက့ၢ်ဖိ မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီ ထီၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသး လၢလၢလၢဆ့ဆ့ ဆူပှၤတဝၢ, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဒီးပှၤဂ့ၢ်ပှၤဂ့ၢ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီ, ဒီးနီၣ် ကစၢ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ သ့တဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိာ်န့ၣ်လိာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အမး န့ၣ်လီၤ. O=ဂ့ၢ်ဒိၣ်မး, A=လီၤသ့ၣ်မံသးမုၢ်, N=အလီၤအိၣ်လၢကဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်,ဒီး U=လၢအတၢ်လီၤသ့ၣ်မံသးမုၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရီၣ်အမုၢ်န့ၣ်

ဖဲမုၢ်သၢနံၤဟါ ကိးနံၤဒဲး ဖဲဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးက့ၢ်အံၤန့ၣ် အိၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢ ပှၤယုတီၤ, န့ၣ်တီၤ, ဒီးယိးတီၤဖိသ့ၣ် တဖၣ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဟဲထီၣ်ဝဲသ့, မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးဟဲထီၣ်ဝဲသ့ တခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ ဟ့ၣ်ဝဲပှၤက့ၢ်ဖိ အခွဲးလၢ အကဟံၣ် ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ ပှၤသးစၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ လၢသရီၣ်အဂီၢ် ဖဲပှၤက့ၢ်ဖိ မ့ၢ်သးအိၣ်မၤသကိးဝဲအခါ န့ၣ်လီၤ. မုၢ်သၢနံၤ ဟါခီ ညီန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ယၢ်အီၤလၢ “သရီၣ်အမုၢ်န့ၣ်” အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်သရီၣ် တဟ့ၣ်လီၤဟံၣ်တၢ်မၤ ဖဲမုၢ်သၢနံၤအန့ၣ် အဝဲအံၤ ဘၣ်. တၢ်အံၤအခီပညီ တမ့ၢ်ဝဲ ဖဲနံၤအဝဲန့ၣ် ပှၤက့ၢ်ဖိမၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ မ့ၢ်တဝံၤသန့က့ တၢ်တဟ့ၣ်လီၤအီၤ အဟံၣ်တၢ်မၤဘၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိး ကဘၣ်တၢ်မၤက့ၤအီၤလၢ ခံတနံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤ ဘၣ်ယး “ က့ၢ်တထီၣ်ဘၣ် ”

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ယးဒီး တၢ်ပတုၣ်က့ၢ် ခီဖျိမူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအဒိၣ် လၢအဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တ ဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤအီၤဖဲ ကွဲၤလုလီၤသန့ KIJV(1340 AMဒီး 99.1FM) ဒီး KOKK(1210 AM ဒီး 105.1 FM) န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ် မိၢ်ပၢ်ဒီးက့ၢ်အတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်, က့ၢ်တၢ်ကစီၣ် ကဘၣ်တၢ်သူအီၤ လၢတၢ်ပညိၣ်ဝဲအံၤအဂီၢ်, ဒီးတၢ် ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အဂၤ လၢအရ့ဒိၣ် လၢတၢ်အဲၣ်ဒီး နီၤလီၤအီၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. နက့ၢ်ကွဲၤဟူဖျါသန့ လၢအဂၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိး တဘျူးတီၤ ဘၣ်ယးက့ၢ်တထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ အံၤန့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ တဘၣ်ကိး ဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးက့ၢ် အဝဲဒၣ်ဒီး လၢနကသ့ၣ်ညါ မ့ၢ်က့ၢ်ထီၣ်ခါ တထီၣ်ခါ တဂ့ၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အါမံၤအါကလုာ်လၢ နကြးသ့ၣ်ညါအီၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ခၢၣ်သးက့ၢ်တဖၣ်

ယဆိကမိၣ် ယခိၣ်ဒုကါ

လၢက့ၢ်အံၤ အိၣ်ယုၣ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိအဝဲဒၣ်ဒီး လၢအအိၣ်ဖဲ က့ၢ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤ လၢအမၤစၢၤပှၤက့ၢ်ဖိလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဆိးက့ ဖဲက့ၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤက့ၢ်ဖိလၢအဆိးက့ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် ကြးဟဲဆူ က့ၢ်အ ဝဲဒၣ်ဒီး အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၢ်န့ၣ် ပဟံၣ်ယၢ်စ့ၢ်ကိး ကသံၣ် အၣ်ဘၢၣ်ဖြိၣ်ဖဲ ၂၀၀မံလံၣ်ကြၣ်မံၤ ဒီး ထၣ်လံၣ်နီ ၃၂၅မံလံၣ်ကြၣ်မံၤ ဒီး ၅၀၀မံလံၣ်ကြၣ်မံၤ လၢပှၤက့ၢ်ဖိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒဲလဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, အလီၤအိၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤပဲၤလီၤဆိလံၣ် ဒီးကွဲးစဲလီၤအမံၤ ဝံၤဆုၤကဒါက့ၤအီၤဆူက့ၢ် အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် န့ၣ်လီၤ. နဟဲမၤန့ၣ်လံၣ်အဝဲအံၤ ဖဲဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးက့ၢ် အဝဲဒၣ်ဒီး သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နကိးဆဲးကျိးက့ၢ် အကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖဲ ၃၅၃-၆၉၀၀ ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သးဘၣ် တံာ်တံာ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ နဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂ့ၢ်အကျိၤ တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကသံၣ်အလံာ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးအီၤ လၢကွၢ်ကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ် အဝဲၤဒၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်ဝဲအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ် ကကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဝဲ ကသံၣ်လၢတၢ်ဒုးအီၤဖိသၣ် ခဲလၢာ်အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ခဲလၢာ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးအီၤ လၢတလၢလၢ အဘၣ်တၢ်သိးယၣ်အီၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ. နဖိမ့ၢ်ဘၣ်အီၤကသံၣ် လၢကွၢ်ဖဲ ကွၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ကသံၣ်သရၣ် ဒီးမိၢ်ပၢ်ခံၤလၢာ် ကဘၣ်မၤပုၤလီၤ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးအီၤကသံၣ်အလံာ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူၤဒါလၢ အကဟဲဆုၢ်ကသံၣ် ဆူ ကွၢ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ အကဟးစိၣ်အီၤ ကသံၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ် လၢအနီၢ်ကစၢ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ကသံၣ်နၢ(အ့ၣ်နံၣ်ဟဲလၢာ်)န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲး န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဟ့ၣ်ဒုးအီၤကသံၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ပဲ ပုၤလၢအထီၣ်ဘၣ် ကသံၣ်အတၢ်သိၣ်လိ နီၤကလံာ်ထံး ဒဲၣ်ခိၣ်ထၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်လၢ တၢ်ဆုၢ်လီၤအီၤ ဆူကွၢ်ခဲလၢာ် ကဘၣ်အိၣ်ယုၢ်ဒီး အဒၤလၢအနီၢ်ကီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ယလီၢ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်တနီၤ

တၢ်အိၣ်သဘူ ဒီးတၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်အိၣ်အပူၤအလံာ်က့ ကဘၣ်တၢ်ဆုၢ်လီၤအီၤဆူဟံၣ် ဖဲကွၢ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တသီ ကိးနံၣ်ဒဲး န့ၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲး ကွၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤပုၤလီၤ လံာ်အဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ. လံာ်အဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤပုၤလီၤအီၤ ဖဲကွၢ်ထီၣ်အဆၢ ကတီၢ်သ့ဝဲဒၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

ပသုဝဲ တၢ်ပူၤတၢ်ဆါ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ အကျိၤအကျဲ လၢပကမၤနီၣ်မၤယါဝဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအဂ့ၢ်အကျိၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကြၢးဟံးန့ၣ်စ့ၤလၢ အဖိအတၢ်အိၣ်အပူၤအဂီၢ် ဒ်သိးစ့ၤကအိၣ်ထီၣ်ဘီ လၢအတၢ်အိၣ်အပူၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. နမၤကွၢ်တၢ်အိၣ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မၤစၢၤနၢလၢ နထၢနၢ နဖိအစ့ၤလၢ တၢ်အိၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲ မ့တမ့ၢ် နထၢနၢအီၤလၢနနီၢ်ကစၢ် လၢခိၣ်ဗျူထၢၣ်ပုၤ ယဲၤသန့အပူၤဝဲ myschoolbucks.com သ့စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. စ့ၤလၢအအိၣ်လီၤတဲာ် လၢနဖိအတၢ်အိၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကစိၣ်ခိ အီၤဆူညါတနံၣ် လၢနဖိအတၢ်အိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိဖဲတီၤခၢၣ်သးကွၢ်တဖၣ် ကသုဝဲနီၢ်ကစၢ် နီၢ်ဂံၢ်ဆူသ့ၣ် ၄ဖျါၣ် လၢကပူၤအိၣ်တၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တံၤသးသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိမ့ၢ်လဲၤဟံးန့ၣ်အါထီၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ် ပတယုၤအဝဲသ့ၣ်အပူၤဘၣ်. ပုၤကွၢ်ဖိ ထုးထီၣ်အစ့ၤလၢ အအိၣ်လၢ အကွၢ်တၢ်အိၣ်အပူၤ တသ့ဘၣ်. တၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ဒ်အံၤလီၤ-ဖဲတီၤခၢၣ်သးကွၢ် မ့ၢ်ထုၣ်ခါ တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်တပျဲဟးထီၣ်ပုၤကွၢ်ဖိ ဆူတၢ်ချၢဘၣ်. ပုၤကွၢ်ဖိမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး ဟးထီၣ်တၢ်ချၢ ဖဲမ့ၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်, ကဘၣ်ဟံးယုၢ်ဒီးအမိၢ်အပၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကဟဲအိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဒီး အဖိလၢ ကွၢ် န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢ နလီၢ်ဘၣ်လီၤဆီအီၤ တမံၤမံၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤ မၤနမိၢ်နပၢ် ကိးဆဲးကျိး ပုၤပၢ်ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ အဝဲၤဒၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကမၤစၢၤနၢဘၣ်ယး တၢ်လၢနလီၢ်ဘၣ်အီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဘၣ် သရၣ်မ့ၢ်.ခါရၢၣ်ထိးဖိခ့ၣ် ဖဲၣ်ၣ်ၣ်-၆၉၀၉ မ့တမ့ၢ်ဝဲ carol.tompkins@k12.sd.us တက့ၢ်.

ကီၢ်အမဲရကၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးဝဲၤကျိၤ တၢ်တကွၢ်တလီၤပုၤနီၢ်တဂၤ လံာ်ရၤလီၤ

တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဝဲၤကျိၤ(FNS)အတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ,ကီၢ်စဲၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤခၢၣ်စးကရၢ,ဒီးအပူၤဒီးန့ၣ်တၢ်ဖိခဲလၢာ်, ကဘၣ်ဆုၢ်လီၤဝဲ တၢ်တကွၢ်တလီၤပုၤနီၢ်တဂၤ လံာ်ရၤလီၤ လၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်အဖျါလၢ ကီၢ်စၢၤဖိၣ်ပုၤကမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး ကီၢ်အမဲရကၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးဝဲၤကျိၤ(USDA)ပုၤကမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုးဒီးသန့တဖၣ် အပူၤအသိးန့ၣ်, ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် အခၢၣ်စးကရၢသ့ၣ်တဖၣ်,အဝဲၤဒၤသ့ၣ်တဖၣ်,ဒီးအပူၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်,ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤသကိးတၢ် မ့တမ့ၢ်ပၢ်ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လၢယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်တြီယၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အကကွၢ်တလီၤပုၤဂၤ ခိဖျိ ကလုာ်န့ၣ်,ဖဲးညၣ်အလဲၢ်,ထံကီၢ်လၢအအိၣ်ဖျိထီၣ်တ့ၢ်,မ့ၢ်ခွါ,က့ကွၢ်,သးနံၣ်,မၤဆၢက့ၤတၢ်အါ မ့တမ့ၢ် မၤကၣ်က့ၤတၢ်အါ လၢအပူၤကွၢ် လၢပုၤကမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တခါခါပုၤ လၢအဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်ခဲ မ့တမ့ၢ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤလၢ ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤ လၢအလီၢ်ဘၣ်တၢ်ယုၤထၢအတၢ်ဆဲးကျိး လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်တဖၣ်(အဒိ.ပုၤမဲၣ်တထံၣ်တၢ်အလံာ်,လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်ဖးဒိၣ်,တၢ်ဖိၣ်ယၣ်တၢ်ကလုာ်လီၤလုာ်ကွၢ်,အမဲရကၤပုၤတဲာ်တသ့အကျိၢ်,အဂုၢ်အဂၤတဖၣ်)

တၢ်သမံသမိးကွၢ် စီၤထးဆီထွၢ်(Locker)

စီၤထးဆီထွၢ် မ့ၢ်ဝဲဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ် အတၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိတၢ်ကတၢၢ်တၢ်ကတၢၢ် ဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်အီၤလၢ စီၤထးဆီထွၢ်တဖျၢၣ် ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤယုၢ်အီၤဒီး အနီၢ်ဂံၢ်လၢအကသ့ဝဲ လၢအကပၢ်အဆ့ကၢမိး, လံာ်လံာ်, ဒီးကွၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်တပံးန့ၣ်မူဒါလၢ နတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအလီၤမၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ကွၢ်အီၤ သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိးကွၢ် စီၤထးဆီထွၢ် ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤ တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ လၢကွၢ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အတၢ်န့ၣ်လီၤ ယုၤသမံသမိးတၢ်, လၢအပၢ်ယုၢ်ဒီး ကသံၣ်မူဘျီအထွၢ်တဖၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ပူၤ တၢ်ဖျါး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢပပုၤကွၢ်ဖိအဂီၢ်တခါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် သ့ဝဲအထၢၣ် လၢအကဝဲအကွၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ဝဲ အထီၣ်ကွၢ်အခါ သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိအတီၤပူၤန့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဝဲအထၢၣ်ဘၣ် မ့ၢ်ကဘၣ်ပၢ်အထၢၣ်လၢ အစီၤထးဆီထွၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

နထံၣ်ခါ, တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဝဲအံၤ အိၣ်ဒီးယၤ

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ဒီးတၢ်နဲၣ်ကျဲ အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၤအသးလၢ ပုၤကွၢ်ဖိလၢ အမၤလိတၢ်ဝဲ တီၤခါၣ်သးကွၢ် ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ ပၢ်ယုၢ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤနီၢ်တဂၤ ဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤထွဲဒီး တံၤသကိး, တၢ်ဖံး တၢ်မၤဆူညါ အဂ့ၢ်အကျိၤ, ကွၢ်အတၢ်တိၢ်ကျဲၤ ဒီး တၢ်ဆဲးလီၤမံၤသၣ်, တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအကဂ့ၢ်, ဒီး ပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်ကရၢကရိ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိ ဒီး မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အီၤလၢ အကကိးဆဲးကျိး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအဝဲဒၣ်ဒီး လၢတၢ်ကတၢၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်သံကွၢ် တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘိ တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ကတီၤသကိးတၢ်ဒီး ကွၢ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်န့ၣ်, ယုၤန့ၣ်လၢနသရၣ်အအိၣ် လၢအကဟ့ၣ်နၤလံာ်ပျဲက့ တက့ၢ်.နမိၢ်နပၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးကတီၤသကိးတၢ်ဒီး ကွၢ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်န့ၣ်,မၤအဝဲသ့ၣ်ကိး ၃၅၃-၆၉၀၅ မ့တမ့ၢ် heather.sieh@k12.sd.us တက့ၢ်.

ပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤ ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါ လၢအဖိအတၢ်အိၣ်မူ တၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးအဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဟူရိၣ်ကွၢ် အိၣ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အကဖိၣ်ယံး ပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကူၣ်တၢ်သိး လၢတၢ်ကူၣ်ကၤအီၤ သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးလၢအဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဝဲပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့တမ့ၢ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါ ဘၣ်ထွဲ လိာ်အသး လီၤလီၤဒီး အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး လၢအတၢ်ကူၣ်တၢ်သိးအဖိခိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤ လၢကွၢ်ပၢ်ပနီၣ် လၢ အတၢ်ကြၢၤတဘၣ် မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တၢ်ပုၤသ့ၣ်ပုၤသး ဝဲတၢ်မၤလိတီၤပူၤတဖၣ် တၢ်တတူၢ်လိာ်အီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤအမံၤလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တပၢ်ယုၢ်ခဲလၢာ်ဒဲးဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤအဒိတနီၤလၢ ပုၤကွၢ်ဖိ တကြၢၤကူၣ်သိးဝဲဒၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ၁) တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤလၢ အပၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤစ့ၢ်လီၤပုၤတဂၤအလၢကပီၤ, လၢအထီၣ်ဂဲၤထီၣ်တၢ်သးတကဆီ, လၢအဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် ဘၣ်ယး တၢ်ကလုာ်ကလိၤ, တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤလၢအဖျါဘူကလၢ, မ့တမ့ၢ် လၢအဘိးဘၣ်ရၢလီၤ/မၤဂ့ၤ ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်သးစီၤကံၤစီၤ, ညါသူး မ့တမ့ၢ် တၢ်မူၤတၢ်ဘျီသ့ၣ်တဖၣ်.
- ၂) တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤလၢ အလီၢ်တအိၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ဒံၣ်သးဒံၣ်ဝီၤ လၢတၢ်မၤလိတီၤပူၤ ဒီးခိၣ်ယၤတၢ်မၤလိသ့ၣ် တဖၣ် အဂီၢ်.
- ၃) ဖျိၣ်ခံကွဲ, ဖျိၣ်ခံထီခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖျိၣ်ခံဖုၣ်ခိၣ်တဖၣ်လၢ ဝဲတၢ်ကူၣ်ကၤအီၤအခါ ဖျိၣ်ခံဖိဆ့ကၢဖိ မ့တမ့ၢ် ဖံးဘ့ၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆ့ကၢ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အီၤလၢ တၢ်ကးဘါ ဖျိၣ်ခံကွဲအယီၢ်ဒုးသနာ်က့, တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်. တၢ်ကူၣ် လီၤလူၣ်ဖျိၣ်ခံ တုၤခံကိာ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်.
- ၄) တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၤလၢ တၢ်ကျိၤညၢ်,ဖဲးညၢ်,မၤဖျါအီၤတဖၣ်.
- ၅) ဖျိၣ်ခံဖိဆ့ကၢဖိလၢ တၢ်ကူၣ်ကၤအီၤဒ် တၢ်ကူၣ်တၢ်သိးအသိးသ့ၣ်တဖၣ်.
- ၆) ဆ့ကၢဖိခိၣ်လၢအဖုၣ်တလၢ လၢအတတုၤလီၤဖျိၣ်ခံအကိာ်ဘိ.
- ၇) ဆ့ကၢဖိခိၣ် ဖျိၣ်ခံဖိခိၣ် လၢအလီၤကံၤဒီးပုၤယဲၤတဖၣ်, ဝဲတၢ်ကူၣ်ကၤအီၤအခါ ဖျိၣ်ခံဖိဆ့ကၢဖိဖျါထီၣ်.

- ၈) ဖျိန်ခံ, ဆုကုသီရိခိန်လ၊ အဟ်ဖျါထီဉ် နီကစာ်တံာ်ဘံာ်ဘာ် အါတလ၊တဖဉ်. ဆုဖျိဉ်လ၊တုာ်စုတဖဉ် အကိာ်ဘိက ဘာ်အံဉ်, အစုဉ်အပူ၊ကဘာ်အံဉ်, ကဘာ်ကးဘာ်ဖျိဉ်ခံမိဆုကုသီရိ ခိးဆုကုသီရိအပူ၊သ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီ၊
- ၉) ခိဉ်ဖျိဉ်တဖဉ်, ခိဉ်ဖျါတဖဉ်, ဆုကုကလ၊ လ၊အအိဉ်ခိးအခိဉ်ဖျိဉ်တဖဉ် တံာ်တတုာ်လိာ်အီ၊လ၊ ကိာ်အပူ၊ စးထီဉ်ဂီ၊ ဂုး၃၀တု၊ ဟါခိကိဉ်ပျါတစုဘာ် န့ဉ်လီ၊
- ၁၀) ဆုကုခိး မုတမုာ် ဆုကုကွဲးကဲးတဖဉ် တံာ်တဘာ်က၊အီ၊လ၊တီ၊ပူ၊ဘာ်. ပု၊ကိဉ်ဖိကဘာ်ဟ်အီ၊လ၊ အစိ၊ထးဆီထုဉ် အပူ၊ ဖဲဂီ၊ကိဉ်စးထီဉ် အဆ၊ကတီ၊ န့ဉ်လီ၊

အလီ၊မုာ်အိဉ်လ၊ တံာ်ကဘာ်မ၊ပု၊ကိဉ်ဖိ ကု၊ဆုအဟ်ဉ် ခိဖျိတံာ်ကုတံာ်က၊ မုတမုာ် ကု၊ဂီ၊တံာ်အိဉ်ဖျါအယိဉ်န့ဉ်, တံာ်ကဆဲးကျိး ဟ့ဉ်ကုဉ်ဟ့ဉ်ဖး အမိ၊အဟ်သ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီ၊ ဖဲပု၊မ၊လိတံာ်ဖိ မုာ်တသ့ဉ်ညါလီ၊တံာ်ဝဲဒဉ်လ၊ တံာ်ကုတံာ်က၊ဖဲလဲာ်တကလုဉ် လ၊အတကြ၊းတဘာ်ဘာ် အခါန့ဉ်, အဝဲကဘာ်လဲ၊သမံသမိး သံကွဲးဝဲဒဉ်လ၊ ကိာ်အဝဲ၊ဒး၊အပူ၊န့ဉ်လီ၊ ပု၊မ၊လိတံာ်ဖိလ၊ အ မ၊တရီတပါ တံာ်ဘျ၊သန့အဝဲအံ၊အါဘျီသ့ဉ်တဖဉ် ကဘာ်ကွဲးဆါမဲဉ်ဝဲ တံာ်သိဉ်သိဉ်သိဉ် အတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲ၊သ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ၊

နီ၊ခိတံာ်ကုဉ်ဘာ်ကုဉ်သ့(ဖံဉ်အံ)အတံာ်ကုဉ်တံာ်က၊

တံာ်ကုတံာ်က၊လ၊ အကြ၊းဝဲဘာ်ဝဲလ၊ တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲ၊အဂီ၊ ကဘာ် တံာ်လိာ်ဘာ်အီ၊ ကိးနံ၊ဒဲး လ၊နီဉ်ခိတံာ်ကုဉ်ဘာ်ကုဉ်သ့ အ တီ၊ပူ၊ န့ဉ်လီ၊ တံာ်အံ၊ဟ်ယုဉ်ခိး တံာ်ကုဉ်တံာ်က၊လ၊အဖုဉ်(တမုာ်ဖျိဉ်ခံလ၊တံာ်တံာ်တံာ်ဖုဉ်လီ၊အခိဉ်ဒုဘာ်)ဖျိဉ်ခံလ၊, ဆုကု၊ ထံဉ်ရှ၊း, ဆုကု၊ရှ၊းဖျိဉ်လ၊, (တဘာ်အိဉ်ယုဉ်ခိးတံာ်ဂီ၊လ၊အဘိးဘးရ၊လီ၊သံးခိ၊ကံ၊ခိ၊ ညါသူး, ခိးတံာ်မူ၊တံာ်ဘျိးအဂုဉ်အဂ၊ သ့ဉ်တဖဉ်) န့ဉ်လီ၊ ခိဉ်ဖံးထဲနံးရှ၊းတဖဉ် တဘာ်အိဉ် ခိးတံာ်ပနီဉ်အဂုဉ်အဂ၊သ့ဉ်တဖဉ် မုတမုာ်ဘာ်လ၊ အနီ၊ကစာ်ခိပနီဉ်တံာ် ပနီဉ်ဘာ် န့ဉ်လီ၊

ယကဘာ်ဟ် ယဟ်ရံးသ့ဉ်တဖဉ် ဖဲလဲာ်.

တံာ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲဒဉ် ပု၊ကိဉ်ဖိလ၊ အဟဲဒိးအလုဉ်ယီ၊ဆုကိသ့ဉ်တဖဉ် ကဘာ်ဟ်ဝဲလ၊ တံာ်ဟ်လုဉ်ယီ၊အလီ၊ ခိးသိးတံာ်ယုဉ်အီ၊ န့ဉ် လီ၊

- ၁) လုဉ်ယီ၊တဖဉ် ကြ၊းဘာ်တံာ်ဟ်အီ၊လ၊ ကိာ်အတံာ်ဟ်လုဉ်ယီ၊အလီ၊ န့ဉ်လီ၊ ဂီ၊ခိကိဉ်ထီဉ် ခိးဟါခိကိဉ်စံဉ်လီ၊ အဆ၊က တီ၊ ပု၊ကညီ၊ဟးဝု၊ဝီ၊အါဒိဉ်မး လ၊ကိဉ်ကရ၊၊ပူ၊ လ၊တံာ်န့ဉ်အယိ၊ ဝံသးစု၊ တဘာ်ခိးနလုဉ်ယီ၊လ၊ ပု၊ကညီ၊အကျါ လီ၊ဆီဒဉ်တံာ် ဖဲခိဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖဉ်အဖိခိဉ် လ၊အဘူးခိး တံာ်ဟ်ကိဉ်အသိလုဉ်ဘးစံ မုတမုာ် ဖဲကိဉ်အမဲဉ်ညါတံာ်လီ၊ဖဲ မိ၊ဟ် ဟဲဟံးကု၊ အဖိလ၊ကိဉ်သ့ဉ်တဖဉ် တဂု၊န့ဉ်တကု၊
- ၂) ပု၊ကိဉ်ဖိတဖဉ် တဘာ်ဟးခိး အသကိးအလုဉ်ယီ၊ လ၊အတအိဉ်ခိးတံာ်ယုန့ဉ်အခွဲး လ၊လုဉ်ယီ၊အနီ၊ကစာ်အအိဉ်ဘာ် န့ဉ်လီ၊
- ၃) ပု၊ကိဉ်ဖိလ၊ အဟဲနီ၊သိလုဉ်ဆု ကိသ့ဉ်တဖဉ် ကဘာ်ဟ်အသိလုဉ်လ၊ တီ၊ထီ၊ကိဉ် ပု၊ကိဉ်ဖိတံာ်ဟ်သိလုဉ်အလီ၊ န့ဉ်လီ၊ ပု၊ကိဉ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ် တဘာ်ဟ်အသိလုဉ်လ၊ ကိသရုဉ်တံာ်ဟ်သိလုဉ်အလီ၊ဘာ် န့ဉ်လီ၊
- ၄) ခိဉ်ဖံးရီလ၊၊ဘျး, နီဉ်တလုဉ်ဘုဉ်ဘာ်တဖဉ် ဘာ်သ့ဉ်သ့ဉ်တံာ်ဟ်အီ၊လ၊ ပု၊ကိဉ်ဖိအစိ၊ထးဆီထုဉ်အပူ၊ ဖဲကိဉ်ထီဉ်အဆ၊ ကတီ၊ သ့ဝဲန့ဉ်လီ၊ ဂီ၊ခိကိဉ်ထီဉ် ခိးဟါခိကိဉ်စံဉ်လီ၊အဆ၊ကတီ၊ ပု၊ကညီ၊ဟးဝု၊ဝီ၊အါဒိဉ်မး လ၊ကိဉ်ကရ၊၊ပူ၊ လ၊တံာ် န့ဉ်အယိ၊ ဝံသးစု၊ တဘာ်ခိးနခိဉ်ဖံးဘျး လ၊ပု၊ကညီ၊အကျါ လီ၊ဆီဒဉ်တံာ်ဖဲ ခိဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖဉ် အဖိခိဉ် လ၊အဘူးခိး တံာ်ဟ်ကိဉ်အသိလုဉ်ဘးစံ မုတမုာ် ဖဲကိဉ်အမဲဉ်ညါ တံာ်လီ၊ဖဲ မိ၊ဟ်ဟဲဟံးကု၊အဖိလ၊ကိဉ်သ့ဉ်တဖဉ် တဂု၊န့ဉ်တကု၊
- ၅) စကုထာ်လ၊ အအိဉ်ခိးအစဲးသ့ဉ်တဖဉ် တံာ်တဟ့ဉ်အခွဲးလ၊ တံာ်ကဟ်အီ၊လ၊ ကိတံာ်သ့ဉ်ထီဉ်အပူ၊ဘာ် န့ဉ်လီ၊ နဟ် အီ၊လ၊ တံာ်ဟ်လုဉ်ယီ၊အလီ၊ သ့ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီ၊
- ၆) တံာ်ပူ၊တံာ်ဖျးလ၊အဆီ.. လုဉ်ယီ၊ ခိးတံာ်လ၊ပဒိးအီ၊သ့ဝဲလ၊ာ် တံာ်ကြ၊းဟးစိာ်အီ၊ မုတမုာ်ဆိဉ်အီ၊ တု၊လ၊ကိဉ်ကရ၊၊အ ချ၊ ဝံ၊မး တံာ်ခိးအီ၊သ့ န့ဉ်လီ၊ ပု၊ကိဉ်ဖိဟးထီဉ်ကု၊လီ၊အါဒိဉ်မးအယိ၊ ဝံသးစု၊ လ၊ပု၊ကိးဂ၊ကအိဉ်ခိးတံာ်ပူ၊တံာ်ဖျး အဂီ၊ လူ၊ပိာ်မ၊ထွဲ တံာ်သိဉ်တံာ်သိလ၊လ၊ာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံ၊ တကု၊

သိလှည့်ကိမ်းမံ အတဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ်

မ့ာ်လဲာ် သိလှည့်ကိမ်းမံ အတဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ် တဲာ်ကိာ်တဲာ်ခဲ အိာ်ထီာ်တဲာ်အယိာ်, ကိာ်အပဲာ်ကိာ် တပျဲာ်လဲာ် တဲာ်ကမဲာ်တရီာ်တပဲာ် သိလှည့်ကိမ်းမံ အတဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ် အတဲာ်သိာ်တဲာ်သိာ်ဘၣ် န့ာ်လီာ်.

လဲာ်တီာ်ခဲာ်သးကိာ်အံာ်, တဲာ်လီာ်အိာ်ဝဲာ်တဘျူးတီာ်လဲာ် အအိာ်ဒီး တဲာ်ပူာ်တဲာ်ဖျူးဂ့ာ်ဂ့ာ် လဲာ်နကဟဲာ်ဆုာ်နဖိ ဒီးဟဲာ်အိာ်က့ာ်အီာ် လဲာ်ကိာ်အဂီာ်န့ာ်လီာ်.

- ၁) တဲာ်ဟံာ်သိလှည့်လီာ်အကိာ် လဲာ်အအိာ်လဲာ် ကလံာ်ထံးတကပဲာ် မ့ာ်တဲာ်လဲာ်အဂ့ာ်ကတဲာ် န့ာ်လီာ်. ဝံသးစူာ် န့ာ်လီာ်ဟံာ်နသိလှည့်လဲာ် စုထွဲတကပဲာ် လဲာ်နဟဲာ်ကိမ်းက့ာ်နဖိ မ့တမ့ာ် ဟံာ်လီာ်နဖိအဂီာ် တက့ာ်. တဘၣ်အိာ်ပတုာ်ဒီး အိာ်ခိးတဲာ်လဲာ် စုစ့ာ် ကျဲာ်တခိာ်တဂ့ာ်, နမ့ာ်မဲာ်ဒဲာ်န့ာ် မ့ာ်တဲာ်တခါလဲာ် နကြိယာ် သိလှည့်တဲာ်လဲာ်ထီာ်က့ာ်လီာ် န့ာ်လီာ်. ဝံသးစူာ် တဘၣ် ဟံာ်ပတုာ်ယာ်နသိလှည့်ဒီး ဟးထီာ်လဲာ်နသိလှည့်အပူာ် ဖဲနသိလှည့် အိာ်လဲာ်စုထွဲတခိာ်တဂ့ာ်. တဲာ်အဝဲာ်အံာ်ကကဲာ်ထီာ် သိလှည့်ကိမ်းမံ အတဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ် တဲာ်အိာ်ကတဲာ်ထီာ်ယာ်အသး န့ာ်လီာ်.
- ၂) မ့ာ်ထီာ် တဲာ်ဟဲာ်ဟံာ်လီာ်ဖိသၣ်ဒီး တဲာ်ဟဲာ်ဟံးန့ာ်က့ာ်အီာ်အလီာ်အကိာ် မ့ာ်စ့ာ်ကိမ်းတဲာ်လီာ်အဂ့ာ်အသိတတီာ် လဲာ်နကဟဲာ်ဟံာ်လီာ်နဖိလဲာ်ကိာ် ဒီးဟဲာ်ဟံးက့ာ်အီာ် ဖဲကိာ်ပျဲာ်အဆဲာ်ကတီာ် န့ာ်လီာ်. ဝံသးစူာ် မဲာ်လီာ်တဲာ်လဲာ် နကအိာ်လဲာ်စုထွဲတခိာ် ဒီးနသိလှည့်အဟံာ်ရံး တဘၣ်လဲာ်ထီာ်လဲာ်ခိာ်ကျဲာ်အဖိခိာ်တဂ့ာ်, လဲာ်တဲာ်န့ာ်အယိာ် ပုာ်ကိာ်ဖိ ဟးလဲာ်ခိာ်ကျဲာ်အဖိခိာ် ကအိာ်ဒီးတဲာ်ပူာ်တဲာ်ဖျူး, ဒီးသိလှည့် တဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ် ကလဲာ်အသးဘျူးဘျူးဆီာ်ဆီာ် အဂီာ်န့ာ်တက့ာ်.
- ၃) မ့ာ်န့ာ် တဲာ်ဟံာ်သိလှည့်အလီာ် မ့ာ်စ့ာ်ကိမ်း တဲာ်လီာ်အဂ့ာ်အဂဲာ်အသိတတီာ် လဲာ်တဲာ်ကဟဲာ်ဟံာ်လီာ်နဖိလဲာ်ကိာ် အဂီာ်န့ာ်လီာ်. ပုာ်ကိာ်ဖိဟဲာ်တရံးဝဲာ် နိးဘၣ်တဲာ်ဂဲာ်လီာ်ကွဲာ်အလီာ် ဒီးဟဲာ်န့ာ်လီာ်ဆူတီာ်ခဲာ်သးကိာ်အကြဲာ် လဲာ်အအိာ်လဲာ်တဲာ်မဲာ်ညါတဘၣ် သ့ဝဲာ်ဒဲာ်စ့ာ်ကိမ်း န့ာ်လီာ်.
- ၄) တဲာ်လုာ်အိာ်သးသမူကိာ်တဲာ်သ့ာ်ထီာ် တဲာ်ဟံာ်သိလှည့်အလီာ် တမ့ာ်တဲာ်လီာ်လဲာ် နကဘၣ်ဟဲာ်ဟံာ်လီာ်နဖိ ဒီးဟဲာ်ဟံးက့ာ်အီာ်လဲာ်ကိာ်အဂီာ် ဘၣ်န့ာ်လီာ်. တဲာ်လီာ်အဝဲာ်အံာ် မ့ာ်ဝဲာ်ကိာ်သရဲာ်တဲာ်ဟံာ်သိလှည့်အလီာ်/တဲာ်ထီာ်ကိာ်တဲာ်ဟံာ်သိလှည့်အလီာ် ဒီးကိာ်အသိလှည့်ဘားစံ ဟဲာ်န့ာ်လီာ်ဟးထီာ် လဲာ်တဲာ်ဆူထီာ်ဆူထီာ်ပုာ်ကိာ်ဖိအဂီာ်န့ာ်လီာ်. ပုာ်လဲာ်အဟဲာ်ဟံာ်လီာ်ပုာ်ကိာ်ဖိ မ့တမ့ာ် ဟဲာ်ဟံးန့ာ်က့ာ်ပုာ်ကိာ်ဖိ ဖဲတဲာ်လီာ်အံာ်တကလဲာ်လဲာ် မ့ာ်ပုာ်လဲာ်အမဲာ်ကမဲာ်တဲာ်အယိာ် အဝဲာ်ဒီးန့ာ်စုအိာ်လိး(ထုကး)သ့ဝဲာ်ဒဲာ်န့ာ်လီာ်.

ကိာ်ရှုာ်လီာ်ကဝီာ်ကိာ် ကတဲာ်ကတီာ်န့ာ် သိလှည့်ဘားစံတဲာ်လဲာ်တဲာ်က့ာ် လဲာ်ပုာ်တီာ်ခဲာ်သးကိာ်ဖိ လဲာ်အအိာ်လဲာ် ဝဲာ်ပူာ်သ့ာ်တဖၣ် ခဲာ်လဲာ်အဂီာ် န့ာ်လီာ်. ပုာ်ကိာ်ဖိ ကဘၣ်လဲာ်ဆူ တဲာ်ဟံာ်ပတုာ်သိလှည့်ဘားစံအလီာ် လဲာ်အဘျူးကတဲာ်ဒီးအီာ် လဲာ်အကလဲာ်ထီာ်ကိာ် အဂီာ်န့ာ်လီာ်. နတဲာ်သံကွဲာ်မ့ာ်အိာ်တမံာ်မံာ်, နကိမ်းဆဲးကျိး ရဲးစံစီာ်ဘဲာ်လဲာ်,လဲာ်အမ့ာ်သိလှည့်ဘားစံအိာ် ဖဲ၃၅၃-၆၉၈၉ သ့ဝဲာ်ဒဲာ်န့ာ်လီာ်.

တဲာ်ကူာ်ဘၣ်ကူာ်သ့ အပုာ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အိာ်ဒီးတဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်လဲာ် အကဖိာ်ယံးယာ် ပုာ်ကိာ်ဖိလဲာ် အတဲာ်အဲာ်ဒီး ဒိကနာ်မူထွဲ တဲာ်သိာ်တဲာ်သိသ့ာ်တဖၣ် အတဲာ်ဒီးကိာ်အသိလှည့်ဘားစံ တဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်လီာ်ဆီ သ့ာ်တဖၣ်န့ာ်လီာ်.

သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်သိာ်တဲာ်သိဒီးတဲာ်လဲာ်အကပိာ်ထွဲထီာ်အခံသ့ာ်တဖၣ်

တဲာ်ဆဲာ်ကတီာ် ကအိာ်ဝဲာ်တဘျူးဘျူးလဲာ် ပုာ်ကိာ်ဖိကဒူးအိာ်ထီာ် တဲာ်ကိာ်တဲာ်ခဲာ် လဲာ်သိလှည့်ဘားစံအပူာ် န့ာ်လီာ်. ဖဲတဲာ်ကိာ်တဲာ်ခဲာ်သ့ာ်တဖၣ်အံာ် မ့ာ်ကဲာ်ထီာ်အသးန့ာ်, ပုာ်နီသိလှည့်ဘားစံ ကမဲာ်ပုာ်လီာ်ဝဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” တဲာ်ဟံာ်ပျဲာ်, ဒီးသိလှည့်ဘားစံအိာ် ကဆူထီာ်ဝဲာ်ဆူ ကိာ်ခိာ်/ကိာ်ခိာ်ခံအအိာ် န့ာ်လီာ်. တဲာ်မဲာ်ကမဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” အိာ်ထံးတဘျူး, တဲာ်ကဟ့ာ်ပလီာ်ပုာ်ကိာ်ဖိ, တဲာ်မဲာ်ကမဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” ခံဘျူးတဘျူး, တဲာ်တဒူးဒီး ပုာ်ကိာ်ဖိလဲာ် သိလှည့်ဘားစံ လဲာ်ယာ်သိအတီာ်ပူာ်, ဒီးတဲာ်မဲာ်ကမဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” သဲာ်ဘျူးတဘျူး, တဲာ်တဒူးဒီးပုာ်ကိာ်ဖိ လဲာ်သိလှည့်ဘားစံ လဲာ်အသိတဆဲာ်အတီာ်ပူာ် န့ာ်လီာ်. ပဆဲာ်မ့ာ်လဲာ်လဲာ် တဲာ်အိာ်သးဒဲာ်သိးအံာ်သ့ာ်တဖၣ် အသုတကဲာ်ထီာ်အသးဒီး ပုာ်တဂ့ာ်န့ာ်လီာ်,ဘၣ်ဆဲာ်ဒဲာ်လဲာ်ဂ့ာ်ဂ့ာ်, ပုာ်ကိာ်ဖိမ့ာ်မဲာ်ကမဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” အါန့ာ်သဲာ်ဘျူးန့ာ်, တဲာ်ကဟံာ်ပျဲာ်ထီာ်အဂ့ာ်အဂီာ် ဒီးအဝဲာ် တန့ာ်ဒီးဘၣ်လဲာ်သိလှည့်ဘားစံလဲာ် ဒိတန့ာ်ညါအတီာ်ပူာ်ဘၣ် န့ာ်လီာ်. ပုာ်ကိာ်ဖိ မ့ာ်မဲာ်ကမဲာ်ဝဲာ် “ သိလှည့်ဘားစံအတဲာ်ပဲာ်ဆူတဲာ် ” န့ာ်,ကိာ်ခိာ်/ကိာ်ခိာ်ခံ ကဒူးသ့ာ်ညါဝဲာ်မိာ်ပုာ်ကိာ်ထွဲတဲာ် သ့ာ်တဖၣ် န့ာ်လီာ်.

စုအိုင်လိးဒီးတၢ်ဟ်လီၤဆိစ့

တၢ်ဆါမုၢ်လၢလၢပုၤကွၢ်ဖိကိးဂၤဒီးကဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ကတၢၢ်ကတၢၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤလၢကွၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိလၢကွၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လံာ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်တၢ်တမၤအဟ်လီၤဆိစ့ဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်ဖဲပုၤကွၢ်ဖိဟးထီၣ်လၢကွၢ်အခါ,မ့တမ့ၢ်ဖဲန့ၣ်ကတၢၢ်ကွၢ်ပျၢ်အခါဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လံာ်လၢပုၤကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကသမံသမိးကွၢ်အိၣ်မုၢ်ပုၤကွၢ်ဖိမၤဟးဂီၤဝဲ,တမၤဟးဂီၤဝဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိလၢအမၤလီၤမၤမ့တမ့ၢ်မၤဟးဂီၤကွၢ်အလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

မၤဒီးလဲၣ်တမ့ၢ်တပျီၤသ့ၣ်

တၢ်ဆါမုၢ်လၢလၢပုၤတမ့ၢ်တပျီၤလၢအဟဲဟးဆူကွၢ်တဂၤလၢလၢကဟဲန့ၣ်လီၤဆူကွၢ်အဝဲဒၤဒီးအပူၤဒီးသိးကွၢ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲပုၤဟဲဆူကွၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလဲၣ်အဂီၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ၁၃-၃၂-၆ (SDCL 13-32-6)အိၣ်ဒီးတၢ်စံးညီၣ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဆံးတက့ၢ်လၢတၢ်ဟးယဲၤယီၤမ့တမ့ၢ်မၤတံာ်တၢ်လၢကွၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်သရၣ်ခၢၣ်စး,မုၢ်သးပုၤမၤကလိတၢ်,ဒီးပုၤဟဲဟးအိၣ်သကိးကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဟဲဆဲးလီၤအမံၤလၢကွၢ်အဝဲဒၤဒီးအပူၤဒီးတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢပုၤဟဲဆူကွၢ်အလံာ်ပျဲက့ၢ်ဒီးအဝဲကဘၣ်လံာ်ယၢဝဲဖဲအအိၣ်လၢကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်အဝဲအံၤကမၤစၢၤဝဲဒ်သိးပုၤကွၢ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤဟဲဟးဆူကွၢ်ဒီးကမၤစၢၤအိၣ်ဖဲအလီၤအိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွၢ်ဖိမုၢ်အဲၣ်ဒီးဟဲကိးပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤဆူကွၢ်န့ၣ်,အမိၢ်အဟ်ကဘၣ်ကိးတဲကျၢ်ကွၢ်အဝဲဒၤဒီးတဲဘၣ်ဆိစ့ကိးကွၢ်ခိၣ်အစ့ၤကတၢၢ်ခံသီလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.တဘျီတခိၣ်ကွၢ်သရၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤဆိတချုးတၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီအဆၢကတၢၢ်,ဖဲဒဲၣ်ခိထံၣ်စတဲးတၢ်ဒီးစဲးအဆၢကတၢၢ်,ဒီးမုၢ်နံၤလၢကွၢ်ထီၣ်လၢခံကတၢၢ်တနွံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ,ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢအကဟဲကိးပုၤတမ့ၢ်တဖၣ်ဆူကွၢ်ဖဲမုၢ်နံၤအဝဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သတူၢ်ကလၢ်အတၢ်အုၣ်ကီၤ

တၢ်ကဲထီၣ်သတူၢ်ကလၢ်ဒီးမဲတၢ်အုၣ်ကီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤကွၢ်ဖိအဂီၢ်လၢတၢ်ကပူၤန့ၣ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်က့ၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤပုၤလီၤအိၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤကွၢ်ဖိဖဲကွၢ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးကတၢၢ်တသီအခါန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ရိၤဒီး,ကမျၢ်တၢ်ကစီၣ်အလီၤ

လံာ်ရိၤဒီး/ကမျၢ်တၢ်ကစီၣ်အလီၤကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢတၢ်မၤလိအဂီၢ်,တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါမၤလိတၢ်,ဒီးလံာ်တၢ်ယဲၤမုၢ်နံၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢဟူရိၣ်တီၤခၢၣ်သးကွၢ်အပုၤကွၢ်ဖိ,အပုၤမၤတၢ်ဖိ,ဒီးအမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်လံာ်ရိၤဒီးအတၢ်ဖိတၢ်လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢလံာ်ရိၤဒီးအချၢန့ၣ်နကဘၣ်လဲၤကွဲးဖဲလီၤနမံၤဒီးနကဘၣ်ဟဲက့ၢ်ဆၢကဒါက့ၢ်အိၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်န့ၣ်နၤတၢ်ဆၢကတၢၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ကွၢ်သတြၢတဖၣ်တၢ်ဒီးငါအိၣ်သ့ထဲတသီဇီၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်တၢ်ယဲၤမုၢ်နံၤဒီးလံာ်တၢ်ယဲၤအမ့ၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဒီးငါအိၣ်သ့လၢအသီတဆံအတီပူၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အခိၣ်ထံးတဘျီကဘၣ်တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်လၢတၢ်ဟဲဟ့ၣ်က့ၢ်အိၣ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး \$၀.၀၅တနံၤစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်အါထီၣ်အိၣ်အခွဲးသၢသီန့ၣ်လီၤ.စ့အိၣ်လိး/မ့တမ့ၢ်လံာ်လၢတၢ်တဟဲက့ၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကကဲထီၣ်တၢ်တခါလၢအမၤယံးထီၣ်မ့တမ့ၢ်မၤလီၤမၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်လံာ်ရိၤဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိမၤန့ၣ်အလံာ်ရိၤဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ပုၤယဲၤသန့အဖိခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွၢ်ဖိလၢအသရၣ်တဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးတဖၣ်န့ၣ်,တၢ်တဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးလၢအဟဲန့ၣ်လံာ်ရိၤဒီးအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိဟဲဟးကလိမ့တမ့ၢ်ဟဲဟးယဲၤယီၤလၢလံာ်ကွၢ်အလံာ်ရိၤဒီးအပူၤန့ၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိလၢအတဒိကနၢ်လံာ်ရိၤဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်,တၢ်ကမၤအက့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဆူအတီပူၤဒီးတၢ်အိၣ်သးမုၢ်ဒုးန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤကွၢ်ဖိအိၣ်ဒီးလုလၢသကဲာ်ပဝးတမံမံၤလၢအတဂ့ၢ်န့ၣ်,တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအသရၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံသးစူၤတီၢ်နီၣ်လီမ့ၢ်အူဖဲးဖိကဟ့ၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်တက့ၢ်.ဝံသးစူၤမုၤထွဲကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်တက့ၢ်.ဟူရိၣ်တီၤခၢၣ်သးကွၢ်လံာ်ရိၤဒီးအလီၤတဲစီနီၣ်ဂံၢ်မုၢ်ဝဲ ၃၅၃-၆၉၁၆ လီတဲစီပဒု ၈၉၀၃န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွၢ်ဖိဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အိၣ်လၢအကကိးသံကွၢ်တၢ်ထီၣ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်ဒီးအုၣ်ထၢၣ်နဲးသ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကိၣ်ဖိလၢအမၤလိခိၣ်ဖျါထၢၣ်အတၢ်မ့ၢ်တဖၣ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢအတၢ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိၣ်ဖိလၢအမၤဟးဂီၤ,မ့ၢ်တဖၣ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်အပူၤဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အတၢ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤကဟါမၤန့ၣ်ကွံၣ်အိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိလၢအသုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်ကဝီၤကိၣ်အုၣ်ထၢၣ်နဲးသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲၣ်ကိၣ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ.ကိၣ်ရၢၣ်လီၤကဝီၤအပူၤမၤတၢ်ဖိ,ဒီးဖိသ့ၣ်အုၣ်ထၢၣ်နဲးတၢ်ဒီးသတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ(CIPA)အတၢ်ဘျုးသန့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်လီၤဘၣ်တၢ်ဘျုးသန့အလံာ်ကွဲးဒီးန့ၣ်နလဲၤမၤန့ၣ်အိၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်အအိၣ်သ့ၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်တၢ်ကစးထီၣ်ဒုးသ့ၣ်အိၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်ဖျါထၢၣ်ဖဲမိၢ်ပၢ်ပုၤကိၣ်ထွဲၣ်တၢ်အလံာ်မံၤကွဲးစဲဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢကိၣ်အဝဲၤဒါးဝံၤအလီၤခံၣ်န့ၣ်လီၤ.ဟူရိၣ်တၢ်ခါၣ်သးကိၣ်သးမုၢ်ဒိၣ်မးလၢအကဒုးသ့ၣ်ပုၤယံးတၢ်ကိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအါဖဲးတဖၣ်လၢကိၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢဖဲးဖိကဟ့ၣ်ပီၤညါအသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယိၣ်ပကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်ဆုၤလီၤတၢ်ဒီးနီၣ်တဂၤတၢ်သုက္ခိအိၣ်ဖျါထၢၣ်အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးကအိၣ်ဝဲတဘျုးခါလၢအကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဘျုးသန့ဒီးတၢ်အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယးအါဖဲးတဖျါဘၣ်တဖျါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိအလီပရၢ

ပုၤကိၣ်ဖိလၢတၢ်ခါၣ်သးကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဒီးအလီပရၢဒီးတၢ်တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်အခွဲးလၢအကတဲထီၣ်အနီၣ်ကစၢ်အလီပရၢလၢကိၣ်အလီမ့ၢ်အူပိးလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်အါဖဲးအဂ့ၢ်အကျိၤအပူၤယံးတၢ်ကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဒုးသ့ၣ်လီၤအိၣ်လီပရၢဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁:၁ အါဖဲး တၢ်လဲလိာ်ဆီတလဲအဆၢကတီၢ်

ဟူရိၣ်ကိၣ်ရၢၣ်လီၤကဝီၤကိၣ်အသးမုၢ်ဒိၣ်မးလၢအဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ပုၤယံးတၢ်ကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢအါဖဲးဖဲကိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပမၤလီၤတၢ်ဒ်သိးပုၤယံးတၢ်ကိၣ်ဖိခဲလၢကိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအပိးအလီလၢအဂ့ၢ်ဒ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,တၢ်ရုလိာ်မုၢ်လိာ်,တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤ,နီၣ်ခိလိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အသိးဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်စိ...ပထံၣ်စိဝဲဒၣ်လၢ ၁:၁ အါဖဲးတၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်ပုၤကိၣ်ဖိအသးဒီးမၤန့ၣ်ပုၤကိၣ်ဖိအသးလၢတၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိအတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိတဖၣ်...ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိခိဖျါ

- တၢ်ကဲထီၣ်ပုၤလၢအသ့သ့ဖဲးဖိကဟ့ၣ်,
- တၢ်မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်,
- တၢ်သ့ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသိ,
- တၢ်ဘျုးတၢ်ဂ့ၢ်ကိ,ဒီး
- တၢ်သ့နီၣ်ဖးတၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့အါဖဲးတၢ်အါလီၤအိၣ်လီၤအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤကိၣ်ဖိ,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးဖဲတၢ်ပတံထီၣ်အိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်ရုလိာ်မုၢ်လိာ်

ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါလၢအကဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကိၣ်အတၢ်ကရၢကရိ,အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲမုၢ်ဟးထီၣ်,မုၢ်ခံနံၤ,ဒီးမုၢ်လွံၢ်နံၤဟါခိန့ၣ်,ကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ကြးပျါဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဒ်သိးပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကက့ၤဘၣ်ဆူအဟံၣ်ဖဲတဖျါတုၤဟါ ၁၀နံၤရံၣ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်အံၤအိၣ်ပညိၣ်မုၢ်ဝဲမူးပွဲ,တၢ်အိၣ်ဖိၣ်,တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤကြးပျါဖဲ ဟါဇး၀၀နံၤရံၣ် န့ၣ်လီၤ. လုၤတက့ၤတဘၣ်ပျါဖဲခံန့ၣ် ဟါဇး၂၀နံၤရံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်အဂၤလီၤလီၤဆီဆီဘၣ်န့ၣ်,တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်ရုလိာ်မုၢ်လိာ်လၢအဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဖဲအိၣ်လၢတီၤခါၣ်သးကိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်လၢဟူရိၣ်တၢ်ခါၣ်သးကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢတၢ်ဂဲၤကလံာ်ဒီးတၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

- ၁) မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ကွဲးဒုးသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်,တၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢာ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဖဲဟါ ၇ တုၤ ၉ နာ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) ဖဲပုၤကွိၣ်ဖိဟ့ၣ်တၢ်အပူၤဝံၤဒီးလဲၤန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤလံာ်န့ၣ်,တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢအကဟးထီၣ်ဆူတၢ် ချၢလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၣ်ဖိမ့ၢ်ယုထၢဟးထီၣ်ဒၣ်ဆူတၢ်ချၢတချုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဝံၤန့ၣ်,တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢအက ဟဲက့ၤန့ၣ်ကဒါက့ၤလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဟူရံၣ်တီၤခၢၣ်သးကွိၣ်အတၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ထဲလၢပုၤကွိၣ်ဖိလၢအမၤလိ တၢ်ဖဲတီၤခၢၣ်သးကွိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၣ်ဖိဟဲကိးပုၤတမ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢဝ့ၢ်အဂၤ,လၢကွိၣ်အဂၤ,မ့တမ့ၢ် တီၤလၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤတမ့ၢ်တဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢအကဟဲန့ၣ်လီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) လၢတၢ်ကမၤတၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်,ပုၤသးပုၤ အဂၤ ၁၀ တုၤ ၁၅၀၀ ဘၣ်တၢ်လီၤဘၣ်အိၣ်လၢအကကွၢ်ထွဲတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤမုာ်သးမၤကလိတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးမုာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄) တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်ကထီၣ်ဒီးနဖိန့ၣ်,နကဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးနဒီးတဲဘၣ်နၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအကထီၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) တၢ်ကူတၢ်ကၤမုၢ်ဆုၢ်မုၢ်ဂီၢ်ထဲဒၣ်လၢတၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်အဂီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

ဟူရံၣ်တီၤခၢၣ်သးကွိၣ်လိပရၢတၢ်ဆဲးကျိး

www.huron.k12.sd.us

ဆိၣ်လီၤတၢ်လီၤဒ်တၢ်ဒုးန့ၣ်အိၣ်လၢထးအံၤဝံၤ,လဲၤဆူတီၤခၢၣ်သးကွိၣ်,ယုထံၣ်ကွိၣ်သရၣ်တၢ်ဘျးစဲလိာ်သးတက့ၢ်.နမ့ၢ်သးအိၣ်ကွၢ်န ဖိအလံာ်မးခိဖျိအ့ထၢနဲးအကပူၤန့ၣ်နကဘၣ်ဆဲးကျိးကွိၣ်အဝဲဒၣ်လၢနကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကအဲၣ်ဒီး ဒီးန့ၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဘျီတခိၣ်လၢတီၤခၢၣ်သးကွိၣ်ခိဖျိလိပရၢန့ၣ်လီၤ.လၢနကဒီး န့ၣ်တၢ်အံၤအဂီၢ်ဆဲးလီၤနမံၤဖဲ . ဂတီၤ <http://k12.sd.us/MailingList/Huron2023Parents>
 ဂတီၤ <http://k12.sd.us/MailingList/Huron2024Parents>
 ဖိတီၤ <http://k12.sd.us/MailingList/Huron2025Parents>

ဒီးမၤဒ်တၢ်ဒုးန့ၣ်နၤကျဲအိၣ်ဝဲအသိးတက့ၢ်.နတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်,ဆဲးကျိးဘၣ်တီၤခၢၣ်သးကွိၣ်အဝဲဒၣ်လၢတက့ၢ်.

ယမၤန့ၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

ဟူရံၣ်တီၤခၢၣ်သးကွိၣ်အိၣ်မူမၤထွဲဝဲကွိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတၢ်ဘျၢသနူ ၅၁၂၁,လၢအတဲဖျါထီၣ်ဝဲလံာ်လၢပုၤဖိသၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲဘၣ် ယးအလံာ်မး(A-F)ဒီးဆူအမဲၣ်ညါ,တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ဒီးတၢ်ထုးကွိၣ်အပနီၣ်လၢလံာ်မးအပူၤတဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢလံာ်မးဟံၣ်ဖျါမ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးနီၣ်လၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်မးလၢအတလီၤတၢ်လီၤဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဘၣ်.လၢခဲက တၢ်,ပုၤကွိၣ်ဖိမ့ၢ်ဒီးစဲးကဒါက့ၤတဘျီဘၣ်တဘျီန့ၣ်,တၢ်ကဟံးန့ၣ်အလံာ်မးလၢအမၤန့ၣ်ဝဲအါကတၢ်တခါဒီးတၢ်ကပၢန့ၣ်န့ၣ်အိၣ် လၢအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၣ်ဖိမၤန့ၣ်လံာ်မးအပတီၢ်ကမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

- A လၢအဂ့ၤကတၢ်
- B လၢအလီၤသ့ၣ်မံၤသးမုာ်
- C လၢအဖျိ
- D ကြၢးဂုာ်ကျဲးစးအါထီၣ်
- F လၢအတလီၤသ့ၣ်မံၤသးမုာ်
- I လၢအတလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဘၣ်

လံာ်မးပတီၢ်ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျၢၤအိၣ်လၢလီၤခၢၣ်သးဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါအပူၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်ဆူ ပုၤကွိၣ်ဖိအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.(လံာ်မးပတီၢ်လၢ,တၢ်ဒုတၢ်အူကဂူၢ်,သံကျဲကဂူၢ်,တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆါအဂုာ်အဂၤလၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်ညိသိၣ်ဒိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်)

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်

လံာ်မးဟံၣ်ဖျါကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤကွိၣ်ဖိဒီးမိၢ်ပၢ်တနံၣ်လွံၤဘျီန့ၣ်လီၤ.မိၢ်ပၢ်တဖၣ်မၤန့ၣ်လံာ်မးဟံၣ်ဖျါအဝဲအံၤဖဲတၢ်ဒီးစးဝံၤအလီၢ်ခံ တနံၣ်သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွိၣ်သရၣ်ကကတၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဒီးစးအမးလၢတၢ်ဒီးစးအံၤဖဲတၢ်ဘၣ်စၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပုၤကွိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်,ဒီးသန့ၤထီၣ်အသး လၢကွိၣ်သရၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်ဆၢတၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်မးပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမိၢ်ပၢ်ဒီးကွိၣ်ဖိကိးဂၤမၤန့ၣ်ဒဲဒၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယမၤအီၤလီၤ

ပုၤကွိၣ်ဖိအတၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်လၢကပီၤအမံၤစရိဒီးတၢ်ယၢၤထီၣ်ပုၤတဂၤဂၤအမံၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤလၢကပီၤအီၤဘၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ် ညါလီၤအီၤကိးခွံလၢတဘျီလၢဟူရိၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်အလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၣ်ဖိလၢအကဒီးန့ၣ်တၢ်လၢကပီၤမံၤစရိတ ဖၣ်အလံာ်မးပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်န့ၣ်ဒဲ ၃.၅၀၀ တုၤလၢ ၄.၀၀ န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၣ်ဖိလၢအကဒီးန့ၣ်တၢ်ယၢၤထီၣ်ပုၤတဂၤဂၤအမံၤ လၢတၢ်မၤလၢကပီၤအီၤန့ၣ်အလံာ်မးပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်န့ၣ်ဒဲ ၃.၀၀ တုၤလၢ ၃.၄၉၉ န့ၣ်လီၤ.(လံာ်မးပတီၢ် D မ့တမ့ၢ် F တ ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလၢလံာ်မးပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူ GPA အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.)

ပျဲပကဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတပူၤပီ

တီၤခၢၣ်သးကွိၣ်အကွိၣ်ဖိ-မိၢ်ပၢ်-သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢပုၤကွိၣ်ဖိကိးဂၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဝဲအံၤကဘၣ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤအီၤလၢကမျါလီၢ်ကဝီၤတၢ်ကစီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ကွိၣ်ဖိ-မိၢ်ပၢ်-သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် တခါလၢတၢ်ကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဘၣ်ပုၤကွိၣ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးအလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢကွိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်တၢ်ပိာ်တဲသ ကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအအိၣ်လၢပုၤကွိၣ်ဖိအလံာ်မးဟံၣ်ဖျါအပူၤမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်နီၢ်ပၢ်ကဒဲကဒဲလၢကွိၣ်ဒီးဟံၣ်အ ဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.ဟံၣ်ဒီးကွိၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးအံၤမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဒုးအိၣ်နီၢ်မးလၢပုၤကွိၣ်ဖိအတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်-သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်လၢဒိတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးတ့ၢ်ယၣ်တၢ်-တၢ်သးထီၣ်အတီၤ အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်

ဖဲပုၤကွိၣ်ဖိအလံာ်မးမ့ၢ်လီၤအါတလၢန့ၣ်,တၢ်ဟံးတ့ၢ်ယၣ်တၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲတၢ်ကိာ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်ဒ်သိးတၢ် ကသ့ဆၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ကဟံးတ့ၢ်ယၣ်ပုၤကွိၣ်ဖိမ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ကဒုးထီၣ်ဆူညါတတီၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အံၤအဆၢကတီၢ် ပုၤလၢအဟဲတဖၣ်ကမ့ၢ်ဖဲ ပုၤကွိၣ်ဖိ,မိၢ်ပၢ်,ကွိၣ်ခိၣ်မ့တမ့ၢ်ကွိၣ်ခိၣ်,ကွိၣ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်,ဒီးကွိၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဲးစံအုၣ်အဲးဖဲအံၤ(ကွိၣ်ဖိတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်ဖျါတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ)

အဲးစံအုၣ်အဲးဖဲအံၤအတၢ်တီၢ်ကျဲၤအကဂူၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိး “အကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်”,တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒုတၢ်,တၢ်ဆုၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ,တၢ်မၤစၢၤပုၤသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကိာ်ခဲလၢတၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအပူၤ,တၢ်ဟဲထီၣ်ကွိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့,တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး,ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအန့ၣ်လီၤလၢအဲးစံအုၣ်အဲးဖဲအံၤအကဂူၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအီၤဘၣ်ပးပုၤကွိၣ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအ ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကဂူၢ်သ့ၣ်အံၤဟံၣ်ယုာ်ဒီး ကွိၣ်သရၣ်,ကွိၣ်ခိၣ်,ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်,မိၢ်ပၢ်,ပုၤမၤတၢ်ဖိအဂုၢ်အဂၤလၢအဆဲးကျိးညါန့ၣ် လိာ်အသးဒီးပုၤကွိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်,ပုၤတဝၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဝဲနီၣ်တဖၣ်ဒ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.ကဂူၢ်အံၤအတၢ် ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးကရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢပုၤကွိၣ်ဖိအတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယတဟဲထီၣ်ကိဘၣ် လီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်လၢနကကိးအီၤဖဲနတဟဲထီၣ်ကိအဆၢကတီၢ်

ပုၤကိဖိတဖၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်အီၤအခဲးတဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤဖဲအမ့ၢ်ကိး ၃၅၃-၆၉၀၀ ဒီးဟံးယၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.နဟံးတၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဂၤအဂီၢ်ခိဖျိလီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်အဝဲအံၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ဖဲကိထီၣ်အဆၢကတီၢ်ပုၤလၢအကစံးဆၢလီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်အနဲၣ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါဆိလၢနဟဲထီၣ်ကိတချးဘၣ်န့ၣ်,ဝံသးစူၤမၤနမိၢ်နဟံးကွဲးလီၤဘၣ်လံာ်ဆူကိအဝဲဒၤဒီး,မ့တမ့ၢ်ကိးတဲကျဲၤပုၤဒ်သိးနကမၤဝံၤဆိဘၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအလီၤဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့အဂီၢ်တက့ၢ်.သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢ,မ့ၢ်သ့တချးနဟးဒံးဘၣ်န့ၣ်,နကြးမၤဝံၤနလံာ်နလံာ်ဒီးတီၣ်ထီၣ်အီၤဆူနသရၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထၢပုၤကိဖိအမံၤသ့ၣ်စရိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်ဟဲထီၣ်ကိဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်နီၣ်မးဒ်သိးတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဝံၤက့ၤဟံၣ်တၢ်မၤခိဖျိတၢ်တဟဲထီၣ်ကိန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအလၢအပုၤထဲသိးတၢ်ဟဲထီၣ်ကိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖဲတၢ်မၤခဲလၢာ်ကဘၣ်တၢ်မၤဝံၤက့ၤအီၤလၢကိသရၣ်အတၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်အဂီၢ်ဒ်သိးပုၤကိဖိကဒီးန့ၣ်လံာ်မးဟံးဖိၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.“တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်”လၢကိသရၣ်ဒီးကိဖိအဘၣ်စၢၤလၢအဟံးယၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပုၤကိဖိအတၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်,မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအရူၤဒိၣ် ဒိၣ်မးလၢတီၤပုၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကိဒိၣ်မးလၢတၢ်ကမၤပုၤခါၣ်စးက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤမၤလိတၢ်ဖိအတၢ်ဟဲထီၣ်ကိပုၤတပုၤအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါသမံသမိးအီၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်,ဒီးပုၤကိဖိအတၢ်ဟဲထီၣ်ကိအဂ့ၢ်အကျိၤမ့ၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ဝဲမ့ၢ်လၢပုၤကိဖိတဟဲထီၣ်ကိအါဘျီအယိဘၣ်န့ၣ်,ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤကိဖိကဘၣ်မၤဝံၤ က့ၤလံာ်လၢအတမၤဝံၤဖဲတဟဲထီၣ်ကိအခါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မိၢ်ပာ်တဖၣ်တၢ်ကကွဲးလီၤလံာ်ဆူအအိၣ်ဖဲအဖိတဟဲထီၣ်ကိ လွံာ်ဘျီ,ယိးဘျီ,ဒီးဆံခံဘျီဝံၤအလီၢ်ခံဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲပုၤကိဖိတဟဲထီၣ်ကိတဆံခံဘျီဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.တၢ်မ့ၢ်ဆၢတဲာ်လၢပုၤကိဖိမ့ၢ်ပုၤလၢအယုၢ်ကိန့ၣ်,ကီၢ်ရူၢ်လီၢ်ကဝီၤကိပုၤယုၢ်ကိအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါမ့တမ့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်အပီၢ်ရိကဘၣ်တၢ်ကိးဆဲးကျိးအီၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိလၢအအိၣ်လၢအအိၣ်အံၤဖံၣ်(နီၢ်တဂၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ)မ့တမ့ၢ် ၅၀၄ တၢ်မၤဘၣ်လိာ်တၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ အပုၤလၢအယုၢ်ကိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကထံၣ်လိာ်ဆိအီၤဘၣ်ထွဲဒီးအတၢ်ယုၢ်ကိမ့တမ့ၢ်အတၢ်ဟဲထီၣ်ကိဖဲခဲအဂ့ၢ်အကျိၤ တချးဒံးလၢတၢ်ဆုၢ်ထီၣ်အတၢ်ယုၢ်ကိအဂ့ၢ်အကျိၤဆူပီၢ်ရိအအိၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အခဲးသ့ၣ်တဟဲထီၣ်ကိ

ပုၤကိဖိယုၢ်အခဲးလၢအတဟဲထီၣ်ကိဒ်တၢ်ဂ့ၢ်ဖျါလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိးသ့ၣ်ဒဲန့ၣ်လီၤ.တီၤခါၣ်သးကိအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကဆၢတဲာ်ဝဲဘၣ်သးတၢ်ယုၢ်ခဲးလၢတၢ်တဟဲထီၣ်ကိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၁) ပုၤကိဖိဆိးက့အယိ(ကသံၣ်သရၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ဘၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အီၤ),
- (၂) ဟံၣ်ဖိယိဖိတဂၤဂၤဆိက့လၢအလီၢ်ဘၣ်လၢပုၤကိဖိကတဟဲထီၣ်ကိ,
- (၃) ဟံၣ်ဖိယိဖိတဂၤဂၤသံအယိ,
- (၄) တဲဘၣ်ဆိကိလၢပုၤကိဖိအိၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအယိ ဒီး
- (၅) တၢ်အိၣ်သးလၢအလီၤဆိလၢအလီၢ်အိၣ်လၢပုၤကိဖိကဘၣ်မၤစၢၤအမိၢ်အပာ် မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလီၢ်ဖဲတၢ်တဲဘၣ်ဆိကိလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အခဲးတသ့ၣ်တဟဲထီၣ်ကိအခါ

- (၁) ဟါမၤဖဲတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်မ့တမ့ၢ်ဖဲတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်လၢအတအိၣ်ဒီးမိၢ်ပာ်အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ,
- (၂) တယုၢ်အခဲးဖဲအဟးထီၣ်ဆူကိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အချၢ ဒီး,
- (၃) တၢ်ယုၢ်ကိမ့တမ့ၢ်တၢ်တဟဲထီၣ်ကိအဂ့ၢ်အဂၤလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်အဂ့ၢ်အခါးလၢအလီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဟဲထီၣ်ကိ

ပုၤကိဖိမ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကိန့ၣ်,အမိၢ်အပၢ်ကဘၣ်ကွဲးန့ၣ်အီၤလံာ်လၢအအိၣ်ဒီးမ့ၢ်န့ၣ်သီဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်မနုၤအဖိတဟဲထီၣ်ကိလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.မိၢ်ပၢ်ကိးလိတဲစိ ၃၅၃-၆၉၀၀ တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ်လၢအကယုန့ၣ်အဖိအခွဲးလၢကိသ့ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.တချုးပုၤကိဖိက့ၤန့ၣ်လီၤကဒါက့ၤဒီးဆူအတီၤပုၤဒီးဘၣ်န့ၣ်,အဝဲကဘၣ်လဲၤဆိဆူကိအဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤလၢကကွဲးစဲလီၤက့ၤအမံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိလၢအဆိက့ၤဒီးလဲၤထံၣ်လီၢ်ကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်,အဝဲကဘၣ်ဟဲက့ၤစိၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်လၢအကသံၣ်သရၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢတၢ်ဟးထီၣ်ဆူကိအချၢ

မိၢ်ပၢ်ပုၤကိဖိထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အတၢ်အါၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲးလၢအဖိကဟးထီၣ်ဆူကိချၢဖဲကိထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိတဖၣ်မ့ၢ်တဟဲစိန့ၣ်ကိလၢအမိၢ်ပၢ်တၢ်အါၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲးမ့ၢ်တဟဲ မ့ၢ်တလဲၤတဲဘၣ်ကိအန့ၣ်လျဲၣ်လၢကိအဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤလၢတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်,လုၤတက့ၤတၢ်တဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢအကဟးထီၣ်ဆူကိအချၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိလၢအဟဲက့ၤကဒါ က့ၤဆူကိတနံၤဖိဖဲအဝဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤဆိဆူကိအဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤလၢအကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤက့ၤအမံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိလၢအဟးထီၣ်ဆူကိအချၢလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်အါၣ်လီၤဟ့ၣ်အီၤအခွဲးမ့ၢ်တဟဲ မ့ၢ်တလဲၤတဲဘၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢကိအဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤလၢတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အီၤအမ့ၢ်ပုၤလၢအယုၢ်ကိတဂၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဝဲက့ၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်တမၤဝဲတၢ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကိဖိတဖၣ်မၤဝဲကဒါက့ၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအတမၤဝဲတၢ်ဝဲဒီဖျိအတဟဲထီၣ်ကိသ့ၣ်တဖၣ်သ့ဒီဖျိကျိၤကျဲၤလဲၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) တၢ်ယုဆိအခွဲးလၢတၢ်တဟဲထီၣ်ကိ-မ့ၢ်သ့န့ၣ်,လံာ်လဲၤတဖၣ်တၢ်ကြးမၤဝဲက့ၤအီၤဒီးတီၣ်ထီၣ်အီၤဆူသရၣ်အအိၣ်မ့ၢ်တဟဲဘၣ်သရၣ်လၢအဲၣ်ဒီးမၤဝဲကဆိအလံာ်အလဲၤတချုးအဟးဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ပုၤကိဖိလၢအတဟဲထီၣ်ညီၣ်န့ၣ်ကိသ့ၣ်တဖၣ်(လၢအတကတဲၣ်ကတီၢ်ဆိပာ်အသး),မ့ၢ်တဟဲလၢအတၢ်ပိာ်တဲသကိးဆိတၢ်တၢ်ဒီးကိသရၣ်ဘၣ်န့ၣ်,အဝဲကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤဆိတသီလၢအကမၤဝဲက့ၤအမူအဒါသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအတဟဲထီၣ်ကိအဆၢကတီၢ်ပာ်ဖျိအါထီၣ်ယုာ်ဒီးအဂၤတနံၤန့ၣ်လီၤ.(အဒိ..တဟဲထီၣ်ကိခံၣ်သီ-သၢသီတသီဖဲအမၤဝဲက့ၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်)
- (၃) တၢ်တယုခွဲးဖဲတၢ်တဟဲထီၣ်ကိအခါ(တၢ်ယုာ်ကိမ့ၢ်တဟဲတၢ်ပၢ်ပတုၢ်တၢ်မိကိာ်)-ပုၤကိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်မၤဝဲက့ၤလံာ်လၢအမၤဝဲကတံၢ်ဒီးလံာ်မးပာ်ဖျိတဖၣ်ဒ်ကိသရၣ်အတၢ်လီၢ်ဘၣ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟဲထီၣ်ကိစဲၤခံ

တၢ်ဟဲတုၤဆူတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိတဖၣ်တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢအကဟဲတုၤဆူကိဒီးဆူအတၢ်မၤလီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိတဖၣ်တၢ်ကဂံၢ်ယုာ်အတၢ်ဟဲတုၤစဲၤခံကိးဘျီဒီး,တမ့ၢ်ထဲလၢဂီၢ်ခိအခိၣ်ထံးတဆၢကတီၢ်ခိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢပုၤကိဖိတဖၣ်ကဟဲတုၤဆူအနီၢ်ကစၢ်အလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်မၤအီၤမ့ၢ်တလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်,တၢ်ကဟဲပနီၣ်အီၤအမ့ၢ်တၢ်ဟဲစဲၤခံန့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဟဲထီၣ်ကိစဲၤခံသၢဘျီလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုန့ၣ်အီၤအခွဲးဘၣ်န့ၣ်,တၢ်ကကိးပၢၤယုာ်အီၤတစိၤတလီၢ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကိဖိမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ကိစဲၤခံမ့ၢ်အါတလၢန့ၣ်,အဝဲကဘၣ်ကွၢ်ဆၢခါမဲၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအကပိာ်ထီၣ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တီးခါးသးကိုအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

မၤသကိးတက့ၢ်.

ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢကဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်အလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂၤအခါလၢတၢ်ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတဝါအတၢ်ဘၣ်ထွဲခိဆၢလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိ. တၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤအါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအါမးလၢတၢ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိးအကမၤလၢပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးအတၢ်လိာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ချးဘိဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤလၢတီးခါးသးကိုသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကြးဒီးန့ၣ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်န့ၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်လၢပုၤကိၣ်ဖိကိးကရၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်တခါဒီးတခါကဘၣ်တၢ်ပတံထီၣ်ဆိအီၤဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၁သီအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တပထံထီၣ်အီၤဒ်တၢ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးဘၣ်န့ၣ်တၢ်ကသ့ၣ်ညါပၤပနီၣ်အီၤဒ်တၢ်ကရၢကရိအဝဲန့ၣ်တအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ကိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လိာ်ကဝီၤကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲအပူၤန့ၣ်တၢ်လၢအမ့ၢ် ထဲရံၣ် ရိးထၢၣ် ၆ ၃၅၃-၆၉၇၀ မ့တမ့ၢ်ဖဲ terry.roter@k12.sd.us တက့ၢ်.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါပၤလီၤတၢ်တီဖိၣ်ပံးယၢ်တၢ်လၢပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်အပူၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိးလၢကိၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိလၢအဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤခဲလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်တၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤလၢအပၤဆၢအီၤကတဲဒုးန့ၢ်ပၤအီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျါလၢတၢ်ဟ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်ကိၣ်ကမံၤတံာ်တၢ်ဘျါသန့ ၅၁၃၃.၁ တဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်မၤကမၣ်သဲစးအခိၣ်ထံးတဘျီဒ်အံၤ, ပုၤကိၣ်ဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤလၢအဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်လိာ်ဘါလိာ်ကီၢ်အီၤခိဖျါအတလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ခိဖျါအဘၣ်တၢ်ပၤဘၣ်အီၤလၢတၢ်မူတၢ်ဘိး, စိာ်ဆါဝဲညါဖိလၢတၢ်တြီအီၤတဖၣ်(လၢအဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အီၤဖဲ အဲးစံးန့ၣ်စံၣ်အဲလ် ၂၂-၄၂အပူၤ)န့ၣ်, တအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကလံၤထံးဒဲးခိထၣ်တီထီၣ်ကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤလၢဒီတန့ၣ်ညါအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၣ်သဲစးခံဘျီတဘျီ, ပုၤကိၣ်ဖိအဝဲန့ၣ်ပၤဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကလံၤထံးဒဲးခိထၣ်တီထီၣ်ကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤတသ့လၢနီတဘျီလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤကိၣ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလီၤတံာ်လီၤဆဲးအဂီၢ်ဆဲးကျိးဘၣ်ကိၣ်အဝဲဒၣ်မ့တမ့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤဂၤတက့ၢ်.

န့ၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ....

- သံကျဲကဂူၢ်အပူၤ,
- တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢအပူၤ,
- ပံကွဲၤသံကျဲကရၢအပူၤ,
- လံာ်လၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အီၤ/တန့ၣ်တဘျီအလံာ်,
- ဘိၣ်သိၣ်အမဲၣ်ချံလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤ,
- ထံၣ်အ့ၣ်ထံၣ်ယူၢ်(သးစၢ်တၢ်ထီဒါတၢ်သ့ၣ်ညါသ့း),
- အိၣ်လၢပုးလီၤဆိအပူၤ,
- ကိၣ်ဖိကိၣ်ကးကရၢ-ကိၣ်ဖိမၤတၢ်ဆၢတဲာ်ဒီးတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအကွၢ်အဂီၢ်(ဘၣ်တၢ်ယုထၢအီၤတန့ၣ်တဘျီလၢပုၤကိၣ်ဖိအကွၢ်အဂီၢ်),
- ကိၣ်ပျါဝံၤအလီၢ်ခံချးဘိ-(ထံၣ်အ့ၣ်ဖံၣ်)စးဖိကဟၣ်ပိညါ, တၢ်ကယၢ်လုၢ်ပူၤဒိၣ်, လံာ်လဲာ်, တၢ်ဖိအိၣ်တ့ၤအိၣ်, တၢ်တ့တၢ်ဂီၤ, တၢ်လိာ်ကွဲး, အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်(အိၣ်ဝဲအါမးလၢတန့ၣ်အတီၢ်ပူၤ),
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ(သ့ၣ်လၢလီၤ)ဘိၣ်သိၣ်ချးစံးအတၢ်န့ၣ်တၢ်ယိ(တၢ်ကိာ်ထီၣ်သီ),
- တၢ်ကတီၤဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီ(တၢ်ကတီၤလီၤတၢ်လၢကမျၢၣ်အမဲၣ်ညါ),
- ဖျါပုၤ(ဂုတီဒီးစတီလၢတီထီၣ်ကိၣ်ဖိအကူၢ်အကျါ), ဖိတီဖိတဖၣ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတီးခါးသးကိုကူၢ်အပူၤ,
- ဖျါဒိ(ဂုတီဒီးစတီလၢတီထီၣ်ကိၣ်ဖိအကူၢ်အကျါ), ဖိတီဖိတဖၣ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတီးခါးသးကိုကူၢ်အပူၤ,
- တၢ်ယုၢ်ဖးယံၤ(ဂုတီဒီးစတီလၢတီထီၣ်ကိၣ်ဖိအကူၢ်အကျါ), ဖိတီဖိတဖၣ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတီးခါးသးကိုကူၢ်အပူၤ,

- တာ်ဂဲၤဂ့ၤက့ၤဂီၤ(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤလၢတီၤထီၤက့ၤအကဂ့ၤအကျါ).ဖိတီၤက့ၤဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတီၤခၢၣ်သးက့ၤအကဂ့ၤအပူၤ.
- တာ်ကနီၤလိာ်သး(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤလၢတီၤထီၤက့ၤအကဂ့ၤအကျါ).ဖိတီၤက့ၤဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတီၤခၢၣ်သးက့ၤအကဂ့ၤအပူၤ.
- အမဲၤရကၤပျၢၣ်ထူၤ(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤကဂ့ၤ),
- ပျၢၣ်ပျီၤ(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤကဂ့ၤ),
- ပျၢၣ်သ့(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤကဂ့ၤ),
- တာ်ယုာ်ပြၢ(ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤကဂ့ၤ),
- ပျၢၣ်ထူ (ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤ လၢတီၤထီၤက့ၤအကဂ့ၤအပူၤ),
- တာ်ကိးပသုဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးတာ်ဂဲၤကလံာ် (ဂ့ၤတီၤဒီးစတီၤ လၢတီၤထီၤက့ၤအကဂ့ၤအပူၤ),
- တာ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တာ်လီၢ်လၢတာ်အဲၣ်ဒီးလဲၤတုၤ ဒီး
- ဖိကရၢၢ်အချးဘ် တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတာ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတာ်

ပုၤက့ၤဖိလၢအဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢက့ၤအတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢအကမၤန့ၣ်တာ်လၢကပီၤလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တာ်လၢကပီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဘၣ်တာ်ဒီးန့ၣ်အီၤလၢတာ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတာ်အတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအပူၤဖဲန့ၣ်ကတာ်က့ၤပျၢၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဖိတီၤ..နကဒီးန့ၣ်ဟူရိၣ်တီၤခၢၣ်သးက့ၤခိၣ်ဖးနီၣ်တယာ်တာ်လီၤကပီၤဖဲနဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤသၢခါမ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်သၢခါဖဲက့ၤထီၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဂ့ၤတီၤ..နကဒီးန့ၣ်တာ်ခိၣ်ညါသးအလီၢ်တာ်လၢကပီၤဖဲနဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤသၢခါမ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်သၢခါဖဲက့ၤထီၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤစတီၤ..နကဒီးန့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်ဒီးအတာ်န့ၣ်လီၤသးတာ်လၢကပီၤဖဲနဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤသၢခါမ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်သၢခါဖဲက့ၤထီၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တာ်မုာ်သးမၤကလီၤစၢၤတာ်အနၢ်ရဲၢ်ခံဆံလၢပုၤတဝါတာ်ဖဲတာ်မၤဖဲဟါခီက့ၤပျၢၢ်ဝံၤအဆၢကတီၢ်ကဒီးန့ၣ်တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတခါန့ၣ်လီၤ. တာ်လဲၤဟံးန့ၣ်လံာ်လၢတာ်ကမၤပုၤလီၤအီၤဖဲဝဲၤဒၢးအပူၤဒီးဘၣ်တာ်တူၢ်လိာ်အီၤလၢပုၤက့ၤဖိကီၣ်ကးကရၢဖိန့ၣ်လီၤ.

တာ်လၢကပီၤအသိတခါကဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်ပုၤက့ၤဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤလၢအဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤယဲၢ်ခါမ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်ယဲၢ်ခါဖဲက့ၤထီၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တာ်လၢကပီၤလၢအဘၣ်တာ်ဟံၣ်ပျၢထီၣ်အီၤလၢထးခဲလၢာ်,လံာ်အုၣ်သးဘၣ်တာ်သူစ့ၢ်ကိးအီၤလၢတာ်ကကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါပုၤက့ၤဖိအတာ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ဆၢကတီၢ်လံာ်ပျဲက့တဖၣ်

နလဲၤမၤန့ၣ်ပုၤက့ၤဖိတာ်ဆၢကတီၢ်လံာ်ပျဲက့လၢတာ်ကန့ၣ်လီၤ.ကွၢ်ကီတာ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲၤလၢပုၤက့ၤဖိအဂီၢ်ဖဲတာ်ပၤဆုာ်တာ်အတြဲၤပူၤလၢအပူၤဘၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်ထွဲဒီးက့ၤအတာ်လီၢ်ကွဲၤတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤဒီးတီၤခၢၣ်သးက့ၤအတာ်အုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢပုၤလၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢက့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤက့ၢ်ဖိလၢအတဖၣ်ထီၣ်က့ၢ်ဖိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ကဟံၣ်ကွၢ်တၢ်..

- (၁) ပုၤက့ၢ်ဖိမ့ၢ်ဟဲၣ်န့ၣ်လီၤအုၣ်က့ၢ်အဝဲၤဒီးအပူၤဒီးလဲၤန့ၣ်လီၤမၤလိတၢ်အစ့ၤကတၢၢ်သၢနၢ်ရံၣ်တချုးသိလ့ၣ်ဘၢးဟးထီၣ်မ့တမ့ၢ်တချုးဟါခိၣ်ပျၢဒီးဘၣ်န့ၣ်,ပုၤက့ၢ်ဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢမ့ၢ်ဆါခိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ပုၤက့ၢ်ဖိမ့ၢ်ဟဲၣ်က့ၢ်လၢဂီၤခိၣ်ဒီးက့ၢ်ဆူဟံၣ်မ့တမ့ၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်ကသံၣ်သရၣ်ခိဖျိအဆိးက့ၢ်ဝဲၣ်ဟဲၣ်က့ၢ်ထီၣ်ကဒါက့ၢ်န့ၣ်,ကသံၣ်သရၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိဂဲၤလီၤက့ၢ်သ့မး,ပုၤက့ၢ်ဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ပုၤက့ၢ်ဖိမ့ၢ်ဟဲၣ်က့ၢ်လၢဂီၤခိၣ်ဒီးက့ၢ်ဆူဟံၣ်မ့တမ့ၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်ကသံၣ်သရၣ်ခိဖျိအဆိးက့ၢ်ဝဲၣ်မ့ၢ်တဟဲၣ်က့ၢ်ထီၣ်ကဒါက့ၢ်က့ၢ်ဖဲနံၤအဝဲန့ၣ်န့ၢ်,အဝဲဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်ဖဲနံၤအဝဲန့ၣ်အပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄)

တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢ

တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ပနီၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်က့ၢ်အလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲတီၤခၢၣ်သးက့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤက့ၢ်ဖိလၢအသးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢသံကျဲကဂ့ၢ်,ပံက့ၢ်သံကျဲကရၢ,မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢကဂ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤလိအပတီၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲလံာ်မဲၣ်ဖျၢၣ် A,B,C,D,F တဖၣ်ဒီးတၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်တပၢန့ၣ်လီၤအိၣ်အုၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိအလံာ်မးဟံၣ်ဖှိၣ်တၢ်ထီၣ်ယူ(က့ၢ်ဖဲၣ်အ့ၣ်)အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိးနီၣ်ဒီးဖဲက့ၢ်စးထီၣ်အဆၢကတီၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်ဝဲတၢ်ဆဲးကျိးလၢအအိၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်ခိးကွၢ်လၢကဒါက့ၢ်တၢ်အခိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအပတီၢ်အနီၣ်ထီၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိဒီးအမိၢ်အဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သံကျဲကဂ့ၢ်ဒီးပံက့ၢ်သံကျဲကရၢတဖၣ်ဘၣ်က့ၢ်လိအိၣ်လၢကဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်အပူၤတဘျီယိဒီးနီၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်မၤလိတခိဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအိၣ်တန့ၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်နီၣ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့

ပုၤယုတီၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်တလိာ်မၤကွၢ်နီၣ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တလိာ်ကွဲးဝဲလီၤအမံၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အခးက့ၢ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤန့ၣ်တီၤဒီးယိးတီၤတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤကွၢ်နီၣ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ်လီၤ.မၤကွၢ်အိၣ်တဘျီန့ၣ်ဂ့ၤဝဲလၢသၢနီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်,ဆဲးကျိးဘၣ်ထဲရံၣ် ရိးထၢၣ်,လၢအမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်တဖၣ် ၃၅၃-၆၉၇၀ တက့ၢ်.

တၢ်အုၣ်ကီၤအလံာ်က့ၢ်လၢတၢ်ကမၤပုၤလီၤအိၣ်အဂီၢ်

ပုၤလၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးအမိၢ်အဟံၣ်ကဘၣ်မၤပုၤလီၤတၢ်အုၣ်ကီၤအလံာ်က့ၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.က့ၢ်တဟံးန့ၣ်မူဒါလၢပုၤက့ၢ်ဖိအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသတူၢ်ကလၢအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ်ဘီၣ်သိၣ်တၢ်န့ၣ်

ပုၤလၢအန့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢက့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်ဘီၣ်သိၣ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဆဲးစုပနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်က့ၢ်လိထံသးအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤလၢအဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢက့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤဝဲလၢကဘၣ်သးလီၤပလိာ်ဒီးကွဲးဝဲလီၤအမံၤလၢတၢ်က့ၢ်လိထံသးအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးတၢ်န့ၣ်

ဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢအကရဲၣ်သဲကတီၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢအကဲဘျးကဲဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ပသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအိၣ်ဝဲတနီၤလၢနမ့ၢ်တမၤဘၣ်က့ၤအီၤတဘျီယီၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ကမၤဟးဂီၤဝဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ယၢၤဝးတရံးသ့ၣ်တဖၣ်ချ့ချ့ဒ်အမ့ၢ်ပုၤကွီၣ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအမံၤလၢသၣ်ကပီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်ဒံးစိၤလၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်,မ့ၢ်မဆါတနံၤညါအံၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်ခဲၣ်ဝဲလုလၢလၢအအဲၣ်ဒီးမၤတရီၤတပါဒီးတဘၣ်လီၤဘၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤနးမၤဖျါမၤဟးဂီၤတၢ်လၢကွီၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးတၢ်ကိတဲခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤသုတအိၣ်အါထီၣ်ဆူညါအဂီၢ်,ပုၤကွီၣ်ဖိအါဂၤဘၣ်တၢ်မၤလံးမၤစ့ၤအီၤဒ်သိးအကယုးယီၣ်ပးကဲတၢ်န့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤအက့ၢ်အဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီးကွီၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကိတဲခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတမ့ၢ်ထဲအကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီလၢကွီၣ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ်ခါဘၣ်,မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအတြီယုၣ်ကွီၣ်အသရၣ်အတၢ်သးစၢၣ်ဆၢလၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤဒီးပုၤကွီၣ်ဖိအတၢ်သးစၢၣ်ဆၢလၢတၢ်မၤလိအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ပုၤတဝၢတၢ်အိၣ်အသးလၢအကဲထီၣ်အသးလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤသ့ၣ်တဖၣ်,ဒ်ထံကိၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢၤဒီးတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကိတဲခဲလၢအကဲထီၣ်အသးလၢလီၢ်ကဝီၤပူၤ,ခဲအံၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါ,ဒီးပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အတၢ်ယုသ့ၣ်ညါအိၣ်အသိးန့ၣ်,တၢ်အံၤဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢ,အလီၢ်အိၣ်လၢကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်ကဘၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဖိခိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ

ဟူရီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွီၣ်ကတဲၣ်တီၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်အဂီၢ်အဘါဒီးကတဲၣ်ကတီၢ်န့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးလၢအအိၣ်ဒီးခိၣ်ဝးတရံးအတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးသ့ၣ်တဖၣ်လၢကွီၣ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်,ပုၤကွီၣ်ဖိအလုအလၢလၢ အလီၤပျံၤလီၤဖုး,အမၤကိမၤခဲတၢ်,တၢ်ပၤအီၤတန့ၣ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတံၢ်တံၢ်ကွီၣ်သရၣ်လၢအကသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်,တၢ်ဝံသးစူၤအီၤတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဆၢက့ၤလုလၢလၢအအဲၣ်ဒီးမၤတရီၤတပါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကွီၣ်ဖိလၢအမၤပျံၤတၢ်လၢအကမၤဆူးမၤဆါလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်အသးမ့တမ့ၢ်ပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤ,လုလၢလၢအဲၣ်ဒီးမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်,တၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ,လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤကွီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အါအသိသိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်,ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်မ့တမ့ၢ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်လုၤတက့ၤဝံသးစူၤအီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢပုၤကွီၣ်ဖိမၤတရီၤတပါတၢ်ဘျုးသန့အဝဲအံၤန့ၣ်,တၢ်ကသိၣ်ယိၣ်အီၤဟံၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံၣ်အီၤလၢကွီၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုးဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိတဲခဲ,တၢ်ပၤဘၣ်အီၤလၢတၢ်အတၢ်သိ,တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,တၢ်သုတၢ်စုကဝဲၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤလၢအဘၣ်တၢ်တြီအီၤလၢကီၢ်ခဲၣ်,ကီၢ်စၢဖျါတၢ်သိၣ်တၢ်သိဒီးတၢ်ဘျုးသန့ခိၣ်သ့ၣ်ခဲလၢလၢပုၤကွီၣ်ဖိမၤဝဲန့ၣ်,ကဘၣ်တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤတၢ်ကိတဲခဲလၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်အးလီၤက့ၤအီၤဆူကွီၣ်ခိၣ်အစုပူၤလၢအကမၤက့ၤတၢ်ဆၢတဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ကွီၣ်ခိၣ်ကကွၢ်မၤက့ၤဝဲလၢအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိတနီၤဘၣ်ဆၢၣ်အဂၤအိၣ်ဒံးအါမးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) ပုၤကွီၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးလုလၢလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢထးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံၣ်အီၤလၢတီၤပူၤမ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွီၣ်ဖိကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်အံးကွၢ်မၤဘၣ်က့ၤလုလၢသကဲၣ်ပဝးအလီၢ်လၢကွီၣ်အပုၤပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,ကွီၣ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်,ခိၣ်န့ၣ်သရၣ်စဲၤနီၤမ့တမ့ၢ်ပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ပၤဆုၢ်အဖိလၢန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကွီၣ်ခိၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအမိၢ်အဟံၣ်ပုၤကွၢ်ထွဲအီၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကမၢ်တၢ်ဘျုးသန့သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
- (၃) ကွီၣ်ခိၣ်ကဆၢတဲၣ်ဝဲဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပၤကီၢ်မ့တမ့ၢ်ကွီၣ်ပၤဆုၢ်တၢ်မူဒါခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄) ပုၤကွီၣ်ဖိလၢအမံၤဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤမၤဆူးဘၣ်ဆါတၢ်တဖၣ်န့ၣ်.ကွီၣ်ခိၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၅) ကိုအပူမေတ်ဖိလောအမံးဟဲအိန်ဖျါထီဉ်လောအမုာ်ပုာ်မေတ်ဖုးတံာ်မုတမုာ်ပုာ်မေတ်ဆူးမေဆါတံာ်တဖဉ်န့ဉ်, ကိုခိဉ်ကဒုးသ့ဉ် ညါလီၤဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၆) ကိုခိဉ်ကကွာ်ထံဆိကမိဉ်တံာ်ဂုာ်လောလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ, ဟံးယုာ်ဒီးပုာ်ကွိဖိအတံာ်လုာ်သ့ဉ်ခါပတံာ်တံာ်ဘျါသဲစးလောအပူ ကွိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်, ဖဲတံာ်ကွာ်ထံဆိကမိဉ်တံာ်သိဉ်ယီဉ်အကျါအကျဲသ့ဉ်တဖဉ်အခါန့ဉ်လီၤ.
 - (က) တံာ်တံာ်ပိာ်ထံဉ်လိာ်သးဒီးကွိဖိ, မိာ်ပာ်, သရဉ်, ဒီးပုာ်မေတ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ်
 - (ခ) တံာ်ဖိဉ်ယဉ်ကယာ်လောတနာ်ရံဉ်အတီာ်ပူၤ
 - (ဂ) တံာ်ဖိဉ်ယဉ်ကယာ်လောခံနာ်ရံဉ်အတီာ်ပူၤ
 - (ဃ) တံာ်ဖိဉ်ယဉ်ကယာ်တံာ်လောကွိပူၤ (အယံာ်အထာ်န့ဉ်လီၤဆိလိာ်အသး)
 - (င) တံာ်ဖိဉ်ယဉ်ကယာ်တံာ်လောကွိချါ (အယံာ်အထာ်န့ဉ်လီၤဆိလိာ်အသး)
 - (စ) တံာ်နီဟးထီဉ်ကွိအီၤလောကွိ
- (၇) ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကွိခိဉ်လိာ်ဘဉ်ဝဲဒဉ်လောပုာ်ကွိဖိကဘဉ်ဟံးဖိဉ်မေသကိးတံာ်ဒီးကွိအပူၤဟ့ဉ်ကူဉ်တံာ်န့ဉ်လီၤ.
- (၈) ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကွိခိဉ်လိာ်ဘဉ်ဝဲဒဉ်လောခိဉ်န့ဉ်သရဉ်စဲၤနီၤကသမံသမိးကွာ်ပုာ်ကွိဖိအဝဲန့ဉ်န့ဉ်လီၤ. လောခိဉ်န့ဉ်စဲၤနီၤသရဉ် ကသမံသမိးတံာ်ဝဲအံၤအဂီၢ်, တံာ်လောဘူဉ်လောစ့ၤဝဲလောမိာ်ပာ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်ဝဲဒီးတံာ်ကဘဉ်မေတ်အဝဲအံၤတချူးတံာ်ပျဲ န့ဉ်ကဒါက့ၤဒီးပုာ်ကွိဖိဆူကွိအခါန့ဉ်လီၤ.
- (၉) တံာ်ကကိးထံဉ်လိာ်ကွိဖိ, မိာ်ပာ်ဒီးပုာ်မေတ်ဖိလောအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်လောတံာ်ကဆါတံာ်ဝဲမုာ်တံာ်ကတူာ်လိာ်ကဒါက့ၤပုာ် ကွိဖိလောကွိမုတမုာ်တံာ်ကနီဟးထီဉ်ကွိအီၤလောကွိလဲဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

တံာ်ဟံးသ့ဉ်ဟံးသးလောလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤဘဉ်တံာ်ဟံးပနီဉ်အီၤဒီးအမုာ်တံာ်မေတ်ရီတပါတံာ်ဒီးတံာ်ယုအုဉ်လိာ်ဆိးကုလိာ်တံာ်န့ဉ်လီၤ.

- (၁) တံာ်ဟံးဘဉ်အီၤ, တံာ်မေတ်ပုာ်မေတ်ဖုးတံာ်, မုတမုာ်တံာ်သူတံာ်စုကဝဲၤ.. စုကဝဲၤမုာ်ဝဲကျိတကလုာ်ဂုၤတကလုာ်ဂုၤ, ကျိသဉ်, တံာ်ပိး တံာ်လီတကလုာ်ဂုၤတကလုာ်ဂုၤလောအလီၤကံးဒီးကျိမုတမုာ်, တံာ်သူအီၤဒီးသိးဒီးကျိ, တံာ်လောအမေဆါနီၢ်ခိသ့, မုတမုာ်တံာ်ပိး တံာ်လီမုတမုာ်တံာ်ဖိတံာ်လံၤ, လောအဘဉ်တံာ်သူအီၤလောတံာ်မေတ်ပုာ်မေတ်ဖုးတံာ်မုတမုာ်တံာ်မေတ်ဆူးမေဆါနီၢ်ခိဉ်ကွာ်ဂီၤသ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီၤ.
- (၂) တံာ်မေတ်ဆူးမေဆါနီၢ်ခိ.. မုာ်ဝဲတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤလောအမုာ်တံာ်တီၢ်မုတမုာ်တံာ်ထိးဘဉ်ပုၤမုတမုာ်ပုၤတဂၤဂၤအတံာ်ဖိတံာ်လံၤလော အမုာ်အကွာ်အဂီၢ်မုတမုာ်တခါဂုၤတခါဂုၤလောအဒုးကဲထီဉ်တံာ်ဆူးတံာ်ဆါဒီးတံာ်ဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၃) တံာ်ကတိၤအာကတိၤသီတံာ်.. မုာ်ဝဲတံာ်ဆိဉ်တံာ်ထု, တံာ်ကိးယါတံာ်, တံာ်နဲဉ်စုနဲဉ်ခိဉ်လောအလီၤသးဘဉ်အာ, တံာ်ကိးမံၤပီၤ သဉ်ပုၤဂၤ, မုတမုာ်တံာ်ကတိၤပျဲကတိၤဖုးပုၤနီၢ်တဂၤ, မုတမုာ်အဟံဉ်ဖိယီဖိမုတမုာ်အကူာ်ကရၢလောထးခိဉ်, လောလီၤတဲစိ အပူၤ, မုတမုာ်လောတံာ်ကွဲးအပူၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ, ဘဉ်ဆဉ်အဂၤအိဉ်ဒီးန့ဉ်လီၤ.
- (၄) တံာ်မေတ်ပုာ်မေတ်ဖုးတံာ်/တံာ်မေတ်မေတ်ပျီတံာ်.. မုာ်ဝဲတံာ်မေတ်လောအအိဉ်ဒီးတံာ်ဟံးလီၤသးလောကမေတ်ပုာ်မေတ်ဖုးမုတမုာ်မေတ်န့ဉ်အိဉ်ယီဉ် ပုၤတဂၤဂၤလောကမေတ်ထွဲအီၤတံာ်မုတမုာ်ဒီးန့ဉ်အီၤတံာ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၅) တံာ်ယုအုဉ်ယုစိးတံာ်.. မုာ်ဝဲတံာ်သူတံာ်ကတိၤမုတမုာ်နီဉ်ခိအတံာ်မေတ်န့ဉ်အိဉ်ယီဉ်တံာ်လောတံာ်ကဒီးန့ဉ်ကျိဉ်စုမုတမုာ်တံာ်ဖိတံာ် လံၤလောပုၤဂၤအအိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၆) တံာ်မေတ်န့ဉ်အိဉ်ယီဉ်တံာ်.. မုာ်ဝဲတံာ်သူနီၢ်ခိမုတမုာ်တံာ်စံးတံာ်ကတိၤအတံာ်မေတ်န့ဉ်အိဉ်ယီဉ်တံာ်လောပုၤဂၤမုတမုာ်အိဉ်ဒီးတံာ် သ့ဉ်အာသးသီလောပုၤလောအဂံာ်စာ်သ့ဉ်တဖဉ်အဖိခိဉ်န့ဉ်လီၤ. (Policy JFCE)
- (၇) ပုၤတဖု.. မုာ်ဝဲပုၤသးစာ်တဖုလောအတံာ်န့ဉ်, အလုအလုာ်, အတံာ်ကူတံာ်သိး, တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤလောအတံာ်ဖိးသဲးဒီးတံာ်ဟံးသ့ဉ်ဟံး သးလောအထီဒါလိာ်အသးဒီးပုၤတဂၤ, ဒီးမေတ်သကိးတံာ်တပူၤယီဒီးသိးသိးလောတံာ်ဒီးသဒါလိာ်သးမုတမုာ်တံာ်န့ဉ်ဘျူးန့ဉ်ဖိဉ် တမံၤမံၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၈) မုာ်ခါသ့ဉ်ထံတံာ်မေတ်ပယု.. မုာ်ဝဲပုၤတဂၤဂၤမုတမုာ်ပုၤလောတံာ်သ့ဉ်ညါအီၤတဂၤဂၤလောအအိဉ်ဒီးတံာ်ဟံးသ့ဉ်ဟံးသး, လောအဟံး ယုာ်ဒီးတံာ်တမံၤဂုၤတမံၤဂုၤလောပုၤတအဲဉ်ဒီးဝဲ, လောတံာ်တမံၤတံာ်မံယုာ်အိဉ်ယုာ်ဒီးအီၤ, လုလုာ်လောအဲဉ်ဒီးလုာ်တံာ်မုာ်ဖံးမုာ် ညဉ်, တမံၤဂုၤတမံၤဂုၤလောတံာ်တအဲဉ်ဒီးအီၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. မုာ်ခါသ့ဉ်ထံတံာ်မေတ်ပယုန့ဉ်ဟံးယုာ်ဒီးအလီၤတအိဉ်လောတံာ် ထိးတံာ်မုတမုာ်ဖူလဲးတံာ်, လောအဒုးဆိကမိဉ်ပုၤဘဉ်သးတံာ်မံယုာ်အိဉ်ယုာ်မုတမုာ်တံာ်မေတ်ဆူဉ်ပုၤလောကမံယုာ်အိဉ်ယုာ်ဒီးအီၤ

,တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ကျိၣ်ပုၤအနီၣ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤ,ယုၤမံၤယုၣ်ဒီးပုၤဂၤ,မ့တမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်မုၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤပိၣ်ထွဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်အဂၤအိၣ်ဒီးအါမးန့ၣ်လီၤ.

- (၉) **တၢ်ကစီၤကွၢ်တၢ်..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟံၣ်လီၤသးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤဒ်လၢအံၤအသိးလၢအမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆဲးကျိး,တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်,မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သးဒုဒိလၢတၢ်ဆိကမိၣ်အပူၤမ့တမ့ၢ်ပုၤအနီၣ်တ ဂၤတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၀) **တၢ်ခိဆၢတၢ်..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်ခိဆၢတၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ဒါလိၣ်သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမ့တမ့ၢ်တၢ်အဒိအတဲၣ်,တၢ်တယုးယိၣ်ပး ကဲပုၤခိၣ်ပုၤန့ၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၁) **တၢ်ကတိၤဟးဂီၤပုၤတကလုၢ်န့ၣ်..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကတိၤတရီၤတပါ,တၢ်ကတိၤဟးဂီၤပုၤအလၢကပီၤ,မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤစ့ၤ လီၤပုၤအလၢကပီၤလီၤလီၤ,မ့တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤဆဲးအဲးတၢ်,လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤအနီၣ်တဂၤအလုလၢထူသန့တၢ်လီၤ စၢၤလီၤသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၂) **တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအထီၣ်ဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီ..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤတံၢ်တံၢ်ကွၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤမ့တမ့ၢ်တၢ်သိၣ် လိအကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်,မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့,တၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢဒီးမ့တမ့ၢ်ပုၤကွၢ်ဖိ,ပုၤမၤတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်ပုၤဂုၤပုၤဂၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၃) **တၢ်သဆၣ်ထီၣ်ပုၤခံလၢကမၤတၢ်အါ..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤဟူးမၤဝးထီၣ်ပုၤအသးလၢကဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲ,တၢ်သ ဘၣ်သဘၣ်လၢပုၤတဂၤဒီးတဂၤဘၣ်စၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၄) **တၢ်မၤတရီၤတပါလီၤကဝီၤကရၢမိၢ်ပုၤအတၢ်ဘျၢသန့..**မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤတရီၤတပါကွၢ်အကရၢမိၢ်ပုၤအတၢ်ဘျၢသန့တခါဂ့ၤ တခါဂ့ၤလၢအလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်အီၤအဂီၢ်,ဟံၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤကမၢ်ကွၢ်မ့ၢ်ဝဲသဲးတမံၤဂ့ၤတ မံၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအတၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကွၢ်ဖိခဲလၢတၢ်ဆၢမုၢ်လၢလၢအကလူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်ခၢၣ်သးကွၢ်အပူၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ.
ပုၤကွၢ်ဖိမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢၣ်ကယၢ်အီၤလၢကွၢ်န့ၣ်,အဝဲကဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဖိၣ်ယၢၣ်ကယၢ်အလီၢ်တုၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢအက မၤသကိးက့ၤတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတစုန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤအခိပညိမ့ၢ်ဝဲ, အဝဲစၢၤခံလၢအကလဲၤဒီးကွၢ်အသိလုၣ်ဘၢးစံဖဲသိလုၣ် ဘၢးစံကလဲၤဆူတၢ်လီၢ်ဂၤအခါသ့ၣ်စ့ၢ်ကိန့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်အန့ၣ်,ဖဲပုၤကွၢ်ဖိဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤပူၤအခါန့ၣ်,တၢ် ဂ့ၤလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကတဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်ဒီးအခါဖဲလဲၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အကတီၢ်ဖဲလဲၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်

- ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤအတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဒီးအတၢ်ဆၢမုၢ်လၢလၢပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤဖဲ...
- (၁) အအိၣ်လၢကွၢ်မ့တမ့ၢ်အိၣ်လၢကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျၢၣ်ဂ့ၤတဖျၢၣ်ဂ့ၤအပူၤ,
- (၂) အကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤအပူၤ-ကွၢ်ဖဲကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်တတီၤတီၤ,
- (၃) အလဲၤလၢကွၢ်ဖဲက့ၤလၢကွၢ်ဒီး
- (၄) တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်လၢကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲတပယုၣ်ပီ ကိးန့ၢ်ရံၣ်ဒဲး,ကိးနံၤဒဲးဖဲတၢ်လီၢ်ပူၤဂ့ၤတပူၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်တီၤခၢၣ်သးကွၢ် ပဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးကွၢ်အတၢ်ဟံၣ်ကဖၢလၢသးတသ့ဘၣ်

- ပဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပဆၢမုၢ်လၢလၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဖုံဖဲကွၢ်ထီၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်ဖဲ တီၤခၢၣ်သးကွၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
- (၁) ပဆၢမုၢ်လၢလၢနကဖဲဆူကွၢ်ကိးနံၤဒဲးအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနကသူအီၤဖဲတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- (၂) ပဆၢမုၢ်လၢလၢနကဖဲတုၤဆူကွၢ်,ဒီးဆူတၢ်မၤလိအတီၤပူၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ပဆၢမုၢ်လၢလၢဖဲန့ၣ်လီၤဆူကွၢ်ပူၤမ့တမ့ၢ်ဟးထီၣ်ချၢအခါ,နကန့ၣ်လီၤဟးထီၣ်တြၢလၢအဘၣ်တဘျီတက့ၢ်.

- (၄) ပဆာမုာ်လၢနကပးကဲလီၤနနီၢ်ကစၢ်အသး,ပုၤကိမိအဂၤ,ပုၤနီၣ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်လၢကိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤခဲလၢနိဖျိနအိၣ်ဒီးနလုနလၢအဂၤကတၢၢ်ထီၣ်ဘိတက့ၢ်.
- (၅) ပဆာမုာ်လၢနကဘျါလီၤနတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၢ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) ပဆာမုာ်လၢနကမၤထွဲတၢ်န့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- (၇) ပဆာမုာ်လၢနကဘျါလီၤကွံာ်နခိၣ်ဖျိၣ်ဖဲနအိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤအဆၢကတၢၢ်တက့ၢ်.
- (၈) ပဆာမုာ်လၢနကသ့တၢ်ကတိၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲထီၣ်ဘိတထံၣ်ပီၤန့ၣ်လီၤ.
- (၉) ပဆာမုာ်လၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအဂၤဖဲကိတၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဂၤမၤမၤနၤအခါ,ဒီးမူမၤထွဲကိတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၁၀) ပဆာမုာ်လၢနကဖျိလၢလံာ်ကိးဘၣ်ဒီးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးန့ၣ်မုာ်တၢ်လၢအဂၤဒိၣ်နီၢ်မးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မိးကွၢ်လၢတၢ်အခိၣ်

တၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတဘၣ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်ညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ်လၢတၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်အီၤန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျါအကျဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်လၢအဂၤန့ၣ်ကြးဘၣ်တၢ်စးထီၣ်ဆိအီၤလၢဟံၣ်မ့ၢ်မၤမၤပာ်မ့ၢ်သရၣ်အဆိကတၢၢ်တဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ,ဒီးမူဒါလၢမိာ်ပာ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ,တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်ကဲထီၣ်ဒိၣ်ဂ့ၢ်တၢ်ဘၣ်လၢဖိသ့ၣ်အဂီၢ်,မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်အလုၢ်အလၢလၢအဂၤ,ဒီးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဒ်သိးအကမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဖိသ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ပညိၣ်ဒီးဒ်သိးဖိသ့ၣ်ကဲထီၣ်ပုၤလၢအဟံၣ်သးသညးသပုၤဒီးပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပၤသ့ၣ်ကီၤသးတဂၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကိတၢ်ဆၢမုာ်လၢဝဲဒၣ်လၢကိမိမိာ်ပာ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါအမူအဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးကိၣ်ဒ်သိးတၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသ့အသ့ကဖျါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးတုၤမ့ၢ်ဖဲဖိသ့ၣ်ဟဲဆူကိတၢ်အခါန့ၣ်,ကိတၢ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအဆၢမုာ်လၢဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကိတၢ်သိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်လၢပုၤတဂၤတၢ်ရၣ်လိာ်မုာ်လိာ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤဟူးဂဲၤဝဲဒၣ်ဖဲ-

- (၁) ကိတၢ်အဝီၤပူၤ,
- (၂) တၢ်လီၢ်လၢကိတၢ်ပၤဘၣ်ဝဲ,ဒီးငါလီၤဝဲ,မ့တမ့ၢ်ကိတၢ်အသိလုၣ်တဖၣ်အပူၤ,
- (၃) ကိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတၢၢ်,တၢ်လၢကိတၢ်ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ,မ့တမ့ၢ်ကိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်(လၢဟံၣ်မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်အဂၤ-လၢပုၤဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤလၢအကွၢ်ကိတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲတဖၣ်အဂီၢ်)ဒီး
- (၄) တၢ်လီၢ်လၢအစီၤစုၤယံၤဒီးကိတၢ်ရၢၢ်သနၢ်က့ပုၤကိမိတဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအီၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်,လုၤတုၤလုၤတီၤ,အိၣ်ဒီးတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤမ့တမ့ၢ်ကိတၢ်အတၢ်ဘိၣ်တၢ်ညီအဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဖိးသဲးအကျါအကျဲလၢတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤသ့ၣ်တဖၣ်

ဖိးသဲးအကျါအကျဲဘၣ်တၢ်ထဲဖျါထီၣ်အီၤယိယိဖိဒ်အမ့ၢ်တၢ်တီၢ်နီၣ်ဖိးယၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျါလၢအဘၣ်တၢ်ထဲဖျါထီၣ်အီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိဒ်သိးတၢ်ကမၤလီၤတၢ်ဝဲပုၤကိမိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆိသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်ဆိကမိၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကြးဘၣ်တၢ်မၤအီၤအဆၢကတၢၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.ဖိးသဲးအကျါအကျဲလၢတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မုာ်ဆုၣ်မုာ်ဂီၢ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢပုၤပၤဆုၤတၢ်ဒီးပုၤကိမိအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ပုၤကိမိကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢတၢ်လၢအမၤကမၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျါန့ၣ်လီၤ.
- (၃) ပုၤကိမိကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢအကထဲဖျါထီၣ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒီးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျါန့ၣ်လီၤ.
- (၄) ပုၤပၤဆုၤတၢ်မၤဝဲတၢ်ဆၢတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်,ဒ်အဲးစံးခံၣ်အဲလ် ၁၂-၃၂-၉အိၣ်ဝဲအသိး,ကဘၣ်တၢ်လူၤပိၣ်မၤထွဲအိၣ်ဖဲအလီၤမ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်,အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤလၢကွဲးခိၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤလၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤဒီးကျဲၤယုၤကျဲၤဖိးက့ၤပုၤကွဲးဖိ

ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢဟူၣ်ရိၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်ဖဲပုၤကွဲးဖိအတၢ်မၤလိအပတီၢ်တအိၣ်ဝဲလၢအကြၢးအိၣ်အပတီၢ်အခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,ပုၤကွဲးဖိလၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အလံာ်မးပတီၢ်လီၤ(လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပတီၢ်အဖိလၢၣ်)ခိဖျိတဖၣ်ထီၣ်ကွဲးမ့ၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွဲးစၢၤအါတလၢ,မ့ၢ်တဖၣ်ခိဖျိအလုအလၢတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးမၤဘၣ်ဒ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်,တၢ်ကွဲးကျဲၤမၤဘၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်သ့ရၣ်ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤသးကဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အိၣ်ဆူၣ်အပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ပုၤပၤဆုၤရၣ်ကျဲၤတၢ်အအိၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,တၢ်န့ၣ်လီၤလၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤဒီးကျဲၤယုၤကျဲၤဖိက့ၤတၢ်လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကဒုးဖျါထီၣ်တၢ်အသ့အသ့လၢတၢ်ကမၤစၢၤပုၤကွဲးဖိလၢအလီၤဘၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်-ပုၤကွဲးဖိကဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အိၣ်ဖဲအမ့ၢ်မၤကမၣ်ဟူၣ်ရိၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဒီးကွဲးသ့ၣ်မ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ကွဲးအပူၤမၤတၢ်ဖိတဂၤမ့ၢ်ဆၢတၢ်ဝဲဒၣ်လၢအလီၤအိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်သမံသမိးအိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်,တၢ်ကဆုၤပုၤကွဲးဖိဆူၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤတဘျီယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အလံာ်ကဘၣ်တၢ်မၤပုၤလီၤအိၣ်ဒီးဆုၤလီၤအိၣ်ဆူၣ်ဟံၣ်လၢပုၤကွဲးဖိအစုပူၤလၢတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအမိၢ်အပၢ်ပုၤကွဲးထွဲအိၣ်ဘၣ်ပးတၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်ကွဲးဒ်ကဘၣ်တၢ်ပၣ်ယၢ်အိၣ်လၢကွဲးအဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤဒီးလၢကွဲးသ့ၣ်ရၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိကဘၣ်ဟဲဆုၤကဒါက့ၤတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အလံာ်ဆူၣ်ကွဲးအလီၤခဲတနံၤဆူၣ်အသ့ၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လံာ်တဂၤန့ၣ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်ကဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲကွဲးပျါဝံၤအလီၤခဲဖဲမ့ၢ်ဟးထီၣ်,မ့ၢ်ခဲနံၤ,ဒီးမ့ၢ်လွံၢ်နံၤဒီးကဘၣ်တၢ်အံးထွဲကွဲးထွဲအိၣ်လၢကွဲးအပူၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ်ကစးထီၣ်ဖဲ ဟါၣး ၂၅တုၤလၢ ဟါၣး ၁၅န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိလၢအဟဲဝဲဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်,မၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤ,ဒီးတမၤကီၤမၤခဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးလၢအကက့ၤဆူၣ်ဟံၣ်ဖဲ ဟါ ၄း၀၅န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိလၢအမၤတၢ်တၢ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအဟးထီၣ်ကွဲးတဘျီယိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အသ့ရၣ်ကမၤပုၤလီၤလံာ်ဒီးဆုၤထီၣ်အိၣ်ဆူၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤဒီးပုၤကွဲးဖိအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဘၣ်ကွဲးဆၢမဲၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢအကပိၣ်ထီၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်လၢခဲနံၤရံၣ်အတီၢ်ပူၤ(လၢအဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢထဲဒၣ်ပုၤပၤဆုၤရၣ်ကျဲၤတၢ်)န့ၣ်,တၢ်ကမၤအိၣ်ဖဲမ့ၢ်လွံၢ်နံၤဒီးကဝံၤဝဲဒၣ်လၢဟါၣး ၁၅န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိလၢတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အိၣ်လၢခဲနံၤရံၣ်အတီၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်တမၤန့ၣ်ဝဲကွဲးပျါဆိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိလၢအမၤကီၤမၤခဲတၢ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်လၢခဲနံၤရံၣ်အတီၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွဲးအိၣ်ဒီးကဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဆူၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအဝဲကဘၣ်ကွဲးဆၢမဲၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢအကဟဲပိၣ်ထီၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးဖိကဘၣ်ဟဲစိၢ်အဟံၣ်တၢ်မၤမ့ၢ်တဖၣ်လံာ်လၢအကဘၣ်ပးဝဲတဖၣ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိတဖၣ်မ့ၢ်တဖၣ်စိၢ်အလံာ်ဘၣ်န့ၣ်,တၢ်ကမၤအက့ၤဟံးန့ၣ်ကဒါက့ၤအလံာ်ဒီးကဘၣ်အိၣ်ဝဲတုၤလၢ ဟါၣး ၁၅န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးဖိလၢအတဖၣ်ဆူၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဆူၣ်အဝဲဒၣ်ဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိမ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ်တဘျီတုၤလၢခဲဘျီန့ၣ်အဝဲကဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်အိၣ်လၢခဲနံၤရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိမ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်သဘျီဒီးဆူၣ်ညါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်,ပုၤကွဲးဖိကဘၣ်ကွဲးဆုၤမဲၣ်အါထီၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢအကပိၣ်ထီၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးဖိလၢအတဖၣ်ဆူၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်လၢခဲနံၤရံၣ်အတီၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤန့ၣ်ဝဲတၢ်ဖိၣ်ယၢ်ကယၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကဗျာတော်လှန်တော်အစွဲလောကီပုဂ္ဂိုလ်(ကိုတော်သိပ်တော်သီသနူလံာ်လံးယဉ်ခွာ်အာ်)

မုတမုာ်ဘဉ်လောကီဂျဉ်လီာ်ကဝီပုဂ္ဂိုလ်တော်အစွဲမုတမုာ်ကိုကမံးတံာ်ဟ့ဉ်အစွဲဘဉ်န့ဉ်.တော်တဟ့ဉ်အစွဲလောပုဂ္ဂိုလ်တော်မၤစၢၤတော်,ဆါတော်,ဆါတော်ဖိတော်လံး(လောကီတော်သ့ဉ်ထီဉ်အပူၤမုတမုာ်လောကီအကဂါ်ပူၤ)နီတမံၤ,နီတခါဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

အာ်စံဉ်ယုာ်အတော်စိတော်ကမီၤ

အာ်စံဉ်ယုာ်အစိပညီမုာ်ဝဲတော်မနုၤလဲဉ်.အာ်စံဉ်ယုာ်အစိပညီမုာ်ဝဲတော်ထဲးဂံးထဲးဘါတော်ကဟ့ကယာ်တော်တခါလောကီဂျဉ်တော်ဆါဟံဉ်အသိးန့ဉ်လီၤ.အာ်စံဉ်ယုာ်မုာ်ဝဲတော်ဆဲးကျိးအပိးအလီတခါန့ဉ်လီၤ.ပုဂ္ဂိုလ်ကမၤလိန့ဉ်တော်ချ့ချ့လၢ ဖဲအမၤအမူအဒါလၢအလီဘဉ်အီၤမုာ်တဝံၤ,အလံာ်မးအပတီၤလီၤဒီးလီၤဘဉ်တော်မၤစၢၤအခါန့ဉ်,အဝဲကဘဉ်ဒုးသ့ဉ်ညါပုဂ္ဂိုလ်တော်ဖိမုတမုာ်မိာ်ပာ်သ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

လၢတော်ကမၤပတုာ်ကွံာ်ပုဂ္ဂိုလ်အတော်တသ့ဉ်အိဉ်သးအိဉ်တော်ဖံးလိမၤဒီးဒီးဒီးသိးပုဂ္ဂိုလ်အလံာ်မးကဟဲဂ့ၤထီဉ်ကဒါက့ၤဒ်ပတော်ဆါမုာ်လံာ်အိဉ်အသိးန့ဉ်,တော်ကီတော်ခဲကမုာ်တော်မနုၤဂ့ၤမနုၤဂ့ၤ,ပမၤပျါထီဉ်ဘဉ်တော်လံအာ်စံဉ်ယုာ်အသ့အသဉ်စးထီဉ်လၢသ့ဉ်လၢလီၤအဆါကတီၤဖဲ ၂၀၁၂ န့ဉ်လံာ်လံာ်လံာ်န့ဉ်လီၤ.တော်ဆဲးကျိးလောကီသရဉ်,ပုဂ္ဂိုလ်,မိာ်ပာ်,ဒီးပုဂ္ဂိုလ်တော်ကျဲၤတော်တဖဉ်အဘဉ်စၢၤတဂၤဒီးတဂၤလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤန့ဉ်မုာ်တော်တခါလၢအရူၤဒိဉ်လၢတော်ရဲဉ်တော်ကျဲၤတခါအံၤအတော်ထံဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ.တော်မုာ်ကဲထီဉ်အသးလၢပုဂ္ဂိုလ်လူၤထွဲလံာ်လဲဉ်လၢအသရဉ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤတဖဉ်တန့ဉ်ဘဉ်န့ဉ်,ကိုသရဉ်ကဆဲးကျိးလီာ်အသးတဂၤဒီးတဂၤဒီးကဟံးစုန့ဉ်ကျဲၤပုဂ္ဂိုလ်ဖိဒီးသိးအကမၤဝံၤက့ၤအတော်ဖံးတော်မၤတဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.တော်ဖံးတော်မၤသ့ဉ်တဖဉ်မုာ်လဲၤက့ၤအသးတခါဘဉ်တခါလၢအဂီၢ်အဝီန့ဉ်,ပတော်တီာ်ကျဲၤလၢပုၤဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.တော်ဖံးတော်မၤမုာ်တလဲၤဒီးအသးလၢအဂီၢ်အဝီတခါဘဉ်တခါန့ဉ်,ကိုသရဉ်ကကွဲးဖၢန့ဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အမံၤဆူအာ်စံဉ်ယုာ်အပူၤဝံၤတော်ကဆဲးကျိးပုဂ္ဂိုလ်ဖိအမိာ်အပာ်န့ဉ်လီၤ.မိာ်ပာ်ကမၤသကိးတော်ဒီးအဖိဒီးကိုသရဉ်ဒီးသိးအဖိအတော်ဖံးတော်မၤကလဲၤက့ၤအသးလၢအဂီၢ်အဝီတခါဘဉ်တခါအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.ပုဂ္ဂိုလ်တော်ဖိကတံာ်ကတီၤန့ဉ်ဝဲတော်ခွဲးတော်ယာ်တဘျုးခါလၢပုဂ္ဂိုလ်လၢအလီၤဘဉ်တော်မၤစၢၤသ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ်,ဖဲဂီၢ်ခိ(ဂုး၃၅-၈း၅ မုာ်ဟးထီဉ်တုၤမုာ်ယံာ်နံၤ)ဖဲဟါကိုပျါဝံၤအလီၤခံ(၃း၂၀-၄း၂၀ မုာ်ဟးထီဉ်,မုာ်ခံနံၤ,မုာ်လွံာ်နံၤ)ထီဘိန့ဉ်လီၤ.ဖဲအာ်စံဉ်ယုာ်တော်မၤစၢၤအံၤအဆါကတီၤ,ပုဂ္ဂိုလ်မၤဝံၤက့ၤလံာ်လၢအသးပုဂ္ဂိုလ်မၤဝံၤဝဲတဖဉ်,မၤဝဲတဝံၤဒီးသ့ဉ်တဖဉ်,ဒီးမၤဂ့ၤထီဉ်က့ၤလံာ်လၢအမးတဂ့ၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.တော်အဝဲအံၤမုာ်တော်လၢအကါဒိဉ်လၢကိုသရဉ်,မိာ်ပာ်,ဒီးပုဂ္ဂိုလ်တော်သ့ဉ်တဖဉ်ကမၤသကိးတော်တပူၤယီၤဒီးသိးပုဂ္ဂိုလ်အတော်ဖံးတော်မၤကလဲၤအသးတခါဘဉ်တခါလၢအဂီၢ်အဝီကသ့အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.အာ်စံဉ်ယုာ်လီၤဘဉ်ဝဲဒဉ်လၢပုဂ္ဂိုလ်ကမၤကဒါက့ၤအတော်ဖံးတော်မၤဒီးမၤလိကဒါက့ၤလံာ်လၢအနီၤတပာ်ဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ဒီးသိးအနီၤဝဲကပာ်ဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.အာ်စံဉ်ယုာ်အတော်ပညီဉ်မိာ်ပုဂ္ဂိုလ်မုာ်ဝဲတော်မုာ်တော်တီၤဒီးသိးပုဂ္ဂိုလ်ကိးဂၤဒီးကမၤဝံၤမုာ်တော်ဖံးတော်မၤလၢအလီၤဘဉ်အီၤကိးမံၤဒီးန့ဉ်လီၤ.

- နမုာ်ဒီးန့ဉ်လံာ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါလၢအတဲဝဲနဖိအိဉ်လၢအာ်စံဉ်ယုာ်တော်ရဲဉ်တော်ကျဲၤအပူၤန့ဉ်,တော်န့ဉ်အစိပညီမုာ်ဝဲ..
- အဝဲအိဉ်ဒီးလံာ်လၢအကဘဉ်မၤဝံၤက့ၤဝဲယုာ်ဒီးအသရဉ်ဖဲအာ်စံဉ်ယုာ်တချုးကိုထီဉ်,ဖဲအာ်စံဉ်ယုာ်မုာ်ထုဉ်တော်အိဉ်အဆါကတီၤ,ဖဲအာ်စံဉ်ယုာ်ဟါခိကိုပျါဝံၤအဆါကတီၤ,မုတမုာ်တော်ဆါကတီၤလၢအဂၤတခါခါန့ဉ်လီၤ.
 - တော်ဖံးတော်မၤ,တော်သံကွံာ်စံးဆါမုတမုာ်တော်ဒီးစံးတနီၤနီၤဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်အလီၤအိဉ်လၢတော်ကဘဉ်မၤဝံၤက့ၤအီၤဖဲကိုသရဉ်မုာ်ဆါတံာ်ဝဲဒဉ်လၢအကဲထီဉ်တဘျုးတော်ဖိဉ်လၢပုဂ္ဂိုလ်ဖိအဂီၢ်အခါန့ဉ်လီၤ.
 - ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တော်ကသိဉ်လိကဒါက့ၤပုဂ္ဂိုလ်ဖိဒီးသိးပုဂ္ဂိုလ်ကနီၤပာ်ဂ့ၤဂ့ၤတချုးတော်မၤအမၤဝံၤက့ၤအတော်ဖံးတော်မၤသ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
 - ပုဂ္ဂိုလ်ကထံဉ်ဘဉ်ဝဲဒဉ်လၢမိာ်ပာ်ဒီးကိုသရဉ်တဖဉ်မၤသကိးတော်တပူၤယီၤလၢတော်မၤစၢၤအီၤဒီးသိးအတော်ဖံးလိမၤဒီးကလဲၤအသးလၢအဂီၢ်အဝီဒီးဒီးသိးအလံာ်မးလၢအလီၤတဖဉ်ကဟဲဂ့ၤထီဉ်ကဒါက့ၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

အာ်စံဉ်ယုာ်အမူအဒါအဒိဉ်ကတၢာ်န့ဉ်မုာ်ဝဲဒီးသိးကကတံာ်ကတီၤန့ဉ်တော်တီၤစၢၤမၤစၢၤလၢပုဂ္ဂိုလ်အဂီၢ်တချုးကိုထီဉ်,ဖဲကိုထီဉ်အဆါကတီၤ,ဖဲဟါခိကိုပျါဝံၤအဆါကတီၤန့ဉ်လီၤ.နကြးတၢာ်ပိာ်တဲသကိးတော်ဒီးနဖိမုတမုာ်နဖိအသရဉ်ဘဉ်ဒီးသိးမုာ်အလီၤအိဉ်လၢနဖိကဘဉ်လဲၤထီဉ်တော်တီၤစၢၤမၤစၢၤအတီၤဝဲန့ဉ်ကသ့အဂီၢ်န့ဉ်တက့ၤ.ပုဂ္ဂိုလ်တဖဉ်တော်ဆါမုာ်လံာ်လၢအကအိဉ်တုာ်ဖဲကိုပျါဝံၤအလီၤခံဖဲအမံၤမုာ်အိဉ်လၢအာ်စံဉ်ယုာ်အပူၤခိဖျိတမၤဝံၤအမူအဒါသ့ဉ်တဖဉ်ဘဉ်အခါန့ဉ်လီၤ.အဝဲမုာ်တဟဲန့ဉ်,ကဘဉ်မၤဝံၤက့ၤအမူအဒါ လၢခံတနံၤ ဖဲမုာ်ထုဉ်တော်အိဉ်အဆါကတီၤ န့ဉ်လီၤ. ပုဂ္ဂိုလ်လၢအဂဲၤလီၤကွဲး လၢကိုအတော်ဂဲၤလီၤကွဲးအပူၤတဖဉ် မုာ်မၤ

ဝံအမူအဒါ ဖဲမုာ်ထူာ်တၢ်အိၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ဖဲနံၤအဝဲန့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့ၢ်အိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ အကဝဲၤလိာ်ကွဲး ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. (ပုၤကွဲးဖိလၢ အမ့ၢ်တမၤဝံၤအမူအဒါ သာဘျီမ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်သာဘျီ တဖၣ်န့ၣ်, အလိာ်အိၣ်လၢ ကဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢ အၣ် စံာ်ယုၢ် ကွဲးပျၢ်ဝံၤအဆၢကတီၢ် ဖဲနံၤအဝဲန့ၣ် န့ၣ်လီၤ.)

ပအိၣ်ခိးကွၢ်လၢ မၤစၢၤနဖိလၢ အထီၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအတၢ်ဖံးလိမၤဒီး တၢ်လဲၤကျဲးအဆၢကတီၢ် ဒီးသ့ၣ်ညါန့ၣ်လၢ ပ မ့ၢ်မၤသကိးတၢ် တပူၤလးမး, နဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်လဲၤကျဲးအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် သ့ၣ်တက့ၢ်.

ကွဲးအတၢ်သးဝံၣ်

ပမ့ၢ်ပုၤလၢအသးတိးဒီးန့ၣ်, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်,
ပမ့ၢ်ပုၤလၢအကူကၤတၢ် ဘိးဒီးသ့, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်,
ပအိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢ နလီၢ်ခံ ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်,
မၤဆူၣ်ဆူၣ် ဒ်သိးနကကဲထီၣ် တၢ်လီၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်,
ပသ့ၣ်ညါ နမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်ညါ, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်.

(ရါ! ရါ!)

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, လဲၤမၤန့ၣ်ကွဲး ကကူၢ်အဝဲန့ၣ်, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်,
ပဝဲခဲလၢာ် ဆၢထၢၣ်လၢနလီၢ်ခံ ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်,
ပုၤလၢအဒိသဒါ ပကကူၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်မံၤဟူသ့ၣ်ဖျါ--ဘိၣ်သိၣ်
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ပဆၢထံၣ်လၢနကအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၣ်, ဟူရိၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဒၣ်.

တၢ်မၤနီၣ်..ပသ့ၣ်ခၢၣ်စး တၢ်ကတီၢ် ဘိၣ်သိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လီၢ်အထီၣ်ကတၢ် လၢကွဲးအတၢ်သးဝံၣ်အပူၤ, ဖဲပအိၣ်ဒီးတၢ်ခၢၣ် သးကွဲး တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပၢ်တ့ၢ်အိၤ ဒ်အမ့ၢ် “ဟူရိၣ်တၢ်လီၢ်လၢအထီၣ်ကတၢ်” မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်က တၢ်တဖျၢၣ်ယိလၢ တၢ်ထီၣ်ကွဲးသ့ၣ် ဖဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်တၢ်ခၢၣ်သးကွဲး

ပမ့ၢ်ပုၤကွဲးတၢ်သ့ၣ်လီၢ် လၢအဟ့ၣ်လီၤအသး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ကွဲးတၢ်ချံလၢ ပဖံၤလီၤတ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်.
တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ ပအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤ ဒီးတၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်အယိ လီၤ.
ကွဲးပပုၤကွဲးဖိ ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထဲလဲၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.
ပဟ့ၣ်အခွဲးလၢ အကမံၤမိၢ်တၢ်မံၤမိၢ်လၢ အဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်,
ဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဖံးသးညါ လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအပူၤ,
ပသ့ၣ်လီၤ တၢ်မၤန့ၣ်အချံသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပုၤကွဲးဖိကိးဂၤဒဲး ကမ့ၢ်
နီၢ်ဂံၢ်တၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတၢ်ခၢၣ်သးကွဲးဖိခဲလၢာ် ကဒီးန့ၣ်လံာ်စိာ်စုအဝဲအံၤ ကဘၣ်တၢ်ဖးန့ၣ်အိၤ ဒီးဒုးမၤလိအိၤ ဖဲကွဲးထီၣ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တနံၣ် သိးအကနၢ်ပၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ် ဒီးတၢ်ဘျးသဲးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးဖိကွဲးစဲလီၤအမံၤ

မိၢ်ပၢ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ

မုၢ်နံၤမုၢ်သိ

စတြးဖံသရၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ